

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

KAP-4101-03/2010

Nr ewid.: 184/2010/P/10/001/KAP

Informacja o wynikach kontroli realizacji przez zarządy województw wybranych zadań instytucji zarządzających Regionalnymi Programami Operacyjnymi

Warszawa luty 2011 r.

Misją *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizją *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

**Realizacja przez zarządy województw
wybranych zadań instytucji zarządzających
Regionalnymi Programami Operacyjnymi**

Dyrektor

Departamentu Administracji Publicznej

Czesława Rudzka-Lorentz

Akceptuję:

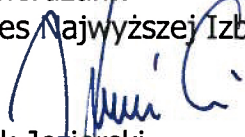
Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli

Józef Górny

Zatwierdzam:

Prezes Najwyższej Izby Kontroli

Jacek Jezierski

Warszawa, dnia *11* lutego 2011 r.

Najwyższa Izba Kontroli

ul. Filtrowa 57

02-056 Warszawa

tel./fax: (22) 444-50-00

www.nik.gov.pl

Prezes NIK
Jacek Jezierski

W perspektywie budżetowej 2007-2013 zarządy województw po raz pierwszy otrzymały szerokie kompetencje związane z przygotowaniem i realizacją Regionalnych Programów Operacyjnych, a tym samym uzyskały możliwość samodzielnego decydowania o kierunkach rozwoju regionu i wykorzystania na ten cel funduszy z Unii Europejskiej. Wiąże się z tym odpowiedzialność za prawidłowe i przejrzyste rozdysponowanie oraz wydatkowanie tych środków. W związku z tym Izba podjęła kontrolę *realizacji przez zarządy województw wybranych zadań instytucji zarządzających Regionalnymi Programami Operacyjnymi*.

Dzięki sprawnemu wykonywaniu zadań przez zarządy województw, zaawansowanie wdrażania regionalnych programów operacyjnych i wykorzystania funduszy strukturalnych w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych było na zadowalającym poziomie. Na koniec 2010 r. we wszystkich województwach rozdysponowano pomiędzy beneficjentów większość przyznanych środków i obecnie nie ma zagrożenia utraty funduszy unijnych przeznaczonych na Regionalne Programy Operacyjne. Zarządy województw na ogół prawidłowo przeprowadzały postępowania konkursowe w sprawie wyboru projektów do dofinansowania z funduszy Unii Europejskiej, sprawnie i należycie monitorowały oraz rozliczały realizację projektów beneficjentów, a także prawidłowo realizowały własne projekty pomocy technicznej, co wskazuje, że zdobyły już doświadczenie w wykonywaniu zadań instytucji zarządzających.

Wyrażam nadzieję, że wyniki kontroli NIK będą pomocne przy wdrażaniu regionalnych programów operacyjnych.

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	9
1.1. Numer i tytuł kontroli	9
1.2. Cel kontroli	9
1.3. Główne zagadnienia objęte tematyką kontroli.....	9
1.4. Okres objęty kontrolą i jednostki skontrolowane	10
2. Podsumowanie wyników kontroli.....	11
2.1. Ogólna ocena kontrolowanej działalności	11
2.2. Synteza wyników kontroli	12
2.3. Uwagi końcowe i wnioski.....	19
3. Ważniejsze wyniki kontroli.....	21
3.1. Charakterystyka stanu prawnego oraz uwarunkowań ekonomicznych i organizacyjnych.....	21
3.1.1 Charakterystyka stanu prawnego	21
3.1.2 Charakterystyka uwarunkowań ekonomicznych i organizacyjnych.....	23
3.2. Istotne ustalenia kontroli.....	24
4. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli.....	37
4.1. Postępowanie kontrolne i działania podjęte po zakończeniu kontroli.....	37
Załącznik nr 1 - Wykaz podstawowych aktów prawnych.....	39
Załącznik nr 2 - Wykaz jednostek objętych kontrolą, osób odpowiedzialnych za kontrolowaną działalność, ocen kontrolowanej działalności oraz jednostek organizacyjnych NIK, które przeprowadziły kontrolę.	42
Załącznik nr 3 - Poziom wydatkowania środków pochodzących z Unii Europejskiej w poszczególnych RPO wg stanu na 30 czerwca 2010 r.....	46
Załącznik nr 4 - Liczba i wartość zawartych umów o dofinansowanie w stosunku do liczby i wartości zatwierdzonych do realizacji wniosków o dofinansowanie oraz wysokości alokacji 2007-2013 wg stanu na 30 czerwca 2010 r.	47
Załącznik nr 5 - Liczba i wartość zawartych umów o dofinansowanie w stosunku do wysokości alokacji 2007-2013 wg stanu na 30 czerwca i 31 grudnia 2010 r.....	48
Załącznik nr 6 - Wykaz organów, którym przekazano Informację o wynikach kontroli.....	49

Wykaz skrótów zastosowanych w Informacji

L.p.	Wyszczególnienie	Zastosowany skrót
1.	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	EFRR
2.	Instytucja Pośrednicząca	IP
3.	Instytucja Pośrednicząca II stopnia	IP II
4.	Instytucja Pośrednicząca w certyfikacji	IPC
5.	Instytucja Zarządzająca	IZ
6.	Komisja Europejska	KE
7.	Komitet Monitorujący	KM
8.	Krajowy System Informatyczny Monitoringu i Kontroli	KSI (SIMIK 07-13)
9.	Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych	MJWPU
10.	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego	MRR
11.	Naczelny Sąd Administracyjny	NSA
12.	Regionalny Program Operacyjny/ Regionalne Programy Operacyjne	RPO
13.	Unia Europejska	UE
14.	Urząd Marszałkowski	UM
15.	Urząd Wojewódzki	UW
16.	Wojewódzki Sąd Administracyjny	WSA
17.	ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych ¹	Pzp
18.	Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie Rady (WE) 1260/1999 ²	rozporządzenie 1083/2006
19.	Rozporządzenie (WE) Nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1783/1999 ³	rozporządzenie 1080/2006
20.	Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 roku ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego ⁴	rozporządzenie 1828/2006
21.	ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju ⁵	ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju

¹ Dz.U. z 2010 r. nr 113, poz. 759 ze zm.

² Dz.U. L 210 z 31 lipca 2006 r. s. 25-78.

³ Dz.U. L 210 z 31 lipca 2006 r. s. 1.

⁴ Dz.U. L 371 z 27 grudnia 2006 r. s. 1.

⁵ Dz.U. z 2009 r. nr 84, poz. 712 ze zm.

Słowniczek⁶

Alokacja 2007-2013 – wysokość dofinansowania Programów Operacyjnych z budżetu Unii Europejskiej.

Instrukcja wykonawcza - opracowywana jest w celu opisanie oraz podziału zadań i odpowiedzialności w obrębie jednostki i w ramach poszczególnych komórek organizacyjnych, jak również ustanowienia i opisanie procedur/instrukcji służbowych, wzorów dokumentów i sposobów dokumentowania czynności w ramach procesów. Poziom szczegółowości tego dokumentu jest największy ze wszystkich dokumentów opisujących system zarządzania i kontroli.

Instytucja Certyfikująca – odpowiada za sporządzanie i przedkładanie Komisji Europejskiej poświadczonych deklaracji wydatków i wniosków o płatność (Minister Rozwoju Regionalnego, działający przy pomocy Departamentu Instytucji Certyfikującej w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego).

Instytucja Pośrednicząca – organ administracji publicznej lub inna jednostka sektora finansów publicznych, której została powierzona, w drodze porozumienia zawartego z instytucją zarządzającą, część zadań związanych z realizacją programu operacyjnego.

Instytucje Pośredniczące w Certyfikacji – Wojewodowie, którym Instytucja Certyfikująca w zakresie i na zasadach określonych w odrębnym porozumieniu przekazała część swoich zadań w zakresie certyfikacji wydatków związanych z Regionalnymi Programami Operacyjnymi.

Instytucja Wdrażająca (instytucja pośrednicząca II stopnia) – podmiot publiczny lub prywatny, któremu na podstawie porozumienia lub umowy została powierzona, w ramach programu operacyjnego, realizacja zadań odnoszących się bezpośrednio do beneficjentów.

Instytucja Zarządzająca – w przypadku regionalnego programu operacyjnego zarząd województwa odpowiedzialny za przygotowanie i realizację programu operacyjnego.

Kryteria wyboru projektów - określony zestaw wymogów formalnych i merytorycznych, które muszą spełnić projekty, aby uzyskać dofinansowanie ze środków pomocowych. Wnioskodawca powinien zapoznać się z kryteriami tak, aby poprawnie opracować wniosek o dofinansowanie. Podczas oceny formalnej sprawdzana jest zgodność wniosku z kryteriami strategicznymi i kryteriami dostępu, natomiast

⁶ Definicje opracowane na podstawie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, rozporządzenia 1083/2006 oraz wytycznych horyzontalnych Ministra Rozwoju Regionalnego.

podczas oceny merytorycznej wniosku – z kryteriami strategicznymi i kryteriami merytorycznymi.

Lista rankingowa - lista wniosków o dofinansowanie projektów, ułożona zgodnie z przyznaną w trakcie oceny merytorycznej punktacją. Ocena dokonana przez Komisję Oceny Projektów stanowi podstawę do ułożenia listy rankingowej wniosków. Lista wniosków wybranych do dofinansowania wraz z protokołem z oceny jest rekomendowana zarządowi województwa. Wniosek, który otrzymał wymaganą liczbę punktów w trakcie oceny merytorycznej może nie uzyskać dofinansowania w sytuacji, gdy suma wnioskowanych i zaakceptowanych dofinansowań przekroczy wysokość środków przeznaczonych na dany konkurs przez instytucję przeprowadzającą konkurs, wówczas dofinansowanie otrzymają tylko wnioski o wyższej liczbie punktów, znajdujące się na wyższych pozycjach listy rankingowej.

Nieprawidłowość – jakiegokolwiek naruszenie przepisów prawa wspólnotowego wynikające z działania lub zaniechania ze strony podmiotu gospodarczego, które powoduje lub mogło spowodować szkodę w ogólnym budżecie Wspólnot Europejskich w związku z finansowaniem nieuzasadnionego wydatku z budżetu Wspólnoty.

Oś Priorytetowa – jeden z priorytetów strategii zawarty w programie operacyjnym, obejmujący grupę powiązanych ze sobą operacji posiadających określone mierzalne cele.

Procedury – określenie przyjęte na potrzeby przedmiotowej informacji, oznaczające szczegółowy opis działań dla określonego zadania realizowanego w ramach zarządzania RPO zawarty m.in. w: Instrukcji Wykonawczej, Uszczegółowieniu RPO, regulaminach konkursów oraz w innych procedurach obowiązujących w ramach danego RPO.

SIMIK - System Informatyczny Monitoringu i Kontroli Finansowej Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności (SIMIK) - narzędzie informatyczne umożliwiające zarządzanie, monitorowanie, kontrolę i ocenę programów operacyjnych współfinansowanych z funduszy strukturalnych.

Wniosek o płatność – wniosek beneficjenta o dokonanie refundacji poniesionych wydatków, o wypłatę zaliczki lub kolejnych transzy dotacji (z rozliczeniem otrzymanych wcześniej transz środków).

1. Wprowadzenie

1.1. Numer i tytuł kontroli

P/10/001 „Realizacja przez zarządy województw wybranych zadań instytucji zarządzających Regionalnymi Programami Operacyjnymi”.

1.2. Cel kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny wykonywania przez zarządy województw oraz jednostki będące ich aparatem pomocniczym (urzędy marszałkowskie) wybranych zadań instytucji zarządzających Regionalnymi Programami Operacyjnymi oraz ocena realizacji przez jedną Instytucję Pośredniczącą II stopnia (Mazowiecką Jednostkę Wdrażania Programów Unijnych) zadań powierzonych jej przez Instytucję Zarządzającą, a także ocena realizacji przez te instytucje projektów pomocy technicznej.

Kontrola została przeprowadzona z własnej inicjatywy NIK, jako kontrola planowa koordynowana.

1.3. Główne zagadnienia objęte tematyką kontroli

Kontrolą objęto realizację przez zarządy województw, urzędy marszałkowskie oraz jedną IP II zadań związanych z wyborem do dofinansowania projektów wyłonionych w trybie konkursowym, tj. zgodność działań z obowiązującymi procedurami dla następujących procesów:

- oceny i wyboru projektów (wniosków o dofinansowanie),
- rozpatrywania odwołań składanych przez wnioskodawców od oceny wniosków,
- zatwierdzania list projektów do dofinansowania,
- podpisywania umów o dofinansowanie projektów,
- weryfikacji wniosków o płatność i przekazywania beneficjentom należnych im środków,
- sporządzania i przekazywania Poświadczeń i deklaracji wydatków do Instytucji Pośredniczących w Certyfikacji,
- wprowadzania na bieżąco do systemu KSI (SIMIK 07-13) wszystkich wymaganych danych.

Ponadto, kontrolą objęto następujące zagadnienia:

- poziom wdrażania poszczególnych RPO oraz wykorzystywanie wyników bieżącego monitoringu realizacji RPO w celu podejmowania działań naprawczych (np. w przypadkach opóźnień w realizacji RPO),
- poziom zatrudnienia i jego adekwatność do liczby załatwianych spraw,
- prawidłowość realizacji własnych projektów pomocy technicznej Instytucji Zarządzających i Instytucji Pośredniczącej II stopnia (wydatki ponoszone w ramach badanych projektów dotyczyły: dofinansowania wynagrodzeń i doksztalcania pracowników, zakupów sprzętu informatycznego, kosztów obsługi Komitetów Monitorujących oraz kosztów analiz zleconych na potrzeby bieżącego monitorowania RPO).

1.4. Okres objęty kontrolą i jednostki skontrolowane

Czynności kontrolne rozpoczęto od dnia 16 czerwca 2010 r., ostatni protokół kontroli został podpisany przez kierownika jednostki kontrolowanej w dniu 17 grudnia 2010 r. Kontrolę przeprowadzono w 16 jednostkach biorących udział we wdrażaniu 15 Regionalnych Programów Operacyjnych, tj. w 15 urzędach marszałkowskich wykonujących zadania Instytucji Zarządzających Regionalnymi Programami Operacyjnymi⁷ oraz w Mazowieckiej Jednostce Wdrażania Programów Unijnych, która pełni funkcję Instytucji Pośredniczącej II stopnia w Mazowieckim Regionalnym Programie Operacyjnym.

Kontrola została przeprowadzona z uwzględnieniem kryteriów legalności, gospodarności i rzetelności stosownie do art. 5 ust. 2 w związku z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁸ (zwanej dalej ustawą o NIK).

Kontrola objęła okres od 1 stycznia 2008 r. do 30 czerwca 2010 r.

W niniejszej informacji o wynikach kontroli wykorzystano także wyniki kontroli doraźnej „*Koszty i korzyści z wykonywania działań kontrolnych w ramach systemu zarządzania i kontroli dla Regionalnych Programów Operacyjnych w okresie programowania 2007–2013*”, przeprowadzonej przez Departament Administracji Publicznej NIK w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Małopolskiego.

⁷ Kontrolą nie objęto Instytucji Zarządzającej Lubuskim Regionalnym Programem Operacyjnym, tj. Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego.

⁸ Dz.U. z 2007 r., nr 231, poz. 1701 ze zm.

2. Podsumowanie wyników kontroli

2.1. Ogólna ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości, wykonywanie przez zarządy województw oraz urzędy marszałkowskie wybranych zadań Instytucji Zarządzających Regionalnymi Programami Operacyjnymi oraz realizację projektów pomocy technicznej⁹.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, wykonywanie przez Mazowiecką Jednostkę Wdrażania Programów Unijnych wybranych zadań Instytucji Pośredniczącej II stopnia w ramach Mazowieckiego Regionalnego Programu Operacyjnego oraz realizację projektów pomocy technicznej.

Podstawę pozytywnej oceny stanowi:

- poziom wykorzystania dostępnej na lata 2007-2013 alokacji dla poszczególnych RPO,
- dokonywanie oceny formalnej i merytorycznej wniosków o dofinansowanie, zgodnie z procedurami oraz z kryteriami wyboru zatwierdzonymi przez Komitety Monitorujące,
- podpisywanie umów o dofinansowanie zgodnie z procedurami,
- rzetelne weryfikowanie wniosków beneficjentów o płatność i terminowe przekazywanie im tych płatności,
- rzetelne sporządzanie i terminowe przekazywanie do Instytucji Pośredniczących w Certyfikacji Poświadczeń i deklaracji wydatków,
- należyte wprowadzanie danych do Krajowego Systemu Informatycznego (SIMIK 07-13),

a także zapewnienie odpowiedniej, pod względem liczebności i przygotowania zawodowego, obsady kadrowej pozwalającej na sprawne realizowanie zadań Instytucji Zarządzających i zadań IP II.

⁹ Spośród 15 kontrolowanych Instytucji Zarządzających, ocenę pozytywną uzyskały dwie IZ, ocenę pozytywną, pomimo stwierdzonych uchybień, uzyskało osiem IZ, a ocenę pozytywną, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, uzyskało pięć IZ.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości polegały na:

- dokonywaniu zmian na listach projektów do zatwierdzenia do dofinansowania (tzw. listach rankingowych) niezgodnie z procedurami lub z zastosowaniem niejasnych kryteriów przez zarządy czterech województw,
- niedochowaniu zasady bezstronności przy rozpatrywaniu protestów wnioskodawców od wyników oceny ich wniosków o dofinansowanie w dwóch urzędach marszałkowskich,
- dokonywaniu zakupów i usług w ramach realizacji projektów pomocy technicznej z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych w czterech urzędach marszałkowskich,
- niedochowaniu należytej staranności przy wprowadzaniu wymaganych danych do KSI w jednym urzędzie marszałkowskim.

W trakcie kontroli stwierdzono również uchybienia polegające m.in. na niedochowaniu określonych w procedurach terminów na ocenę wniosków i zawieranie umów o dofinansowanie (odpowiednio w jednej i czterech jednostkach).

2.2. Synteza wyników kontroli

2.2.1. W ocenie NIK, poziom wykorzystania dostępnej na lata 2007-2013 alokacji dla Regionalnych Programów Operacyjnych w poszczególnych objętych kontrolą województwach, wg stanu na dzień 30 czerwca 2010 r. jest zadowalający, chociaż zarówno poziom kontraktacji jak i wydatkowania środków jest znacznie zróżnicowany pomiędzy poszczególnymi województwami i w poszczególnych Osiach Priorytetowych w ramach każdego RPO. Ustalono, że w pięciu województwach w niektórych Osiach Priorytetowych¹⁰ nie dokonano żadnych płatności na rzecz beneficjentów, w tym w trzech województwach¹¹ nie podpisano w ramach tych Osi żadnej umowy o dofinansowanie. Występujące opóźnienia we wdrażaniu niektórych Osi Priorytetowych w poszczególnych RPO wynikały przede wszystkim z przyczyn

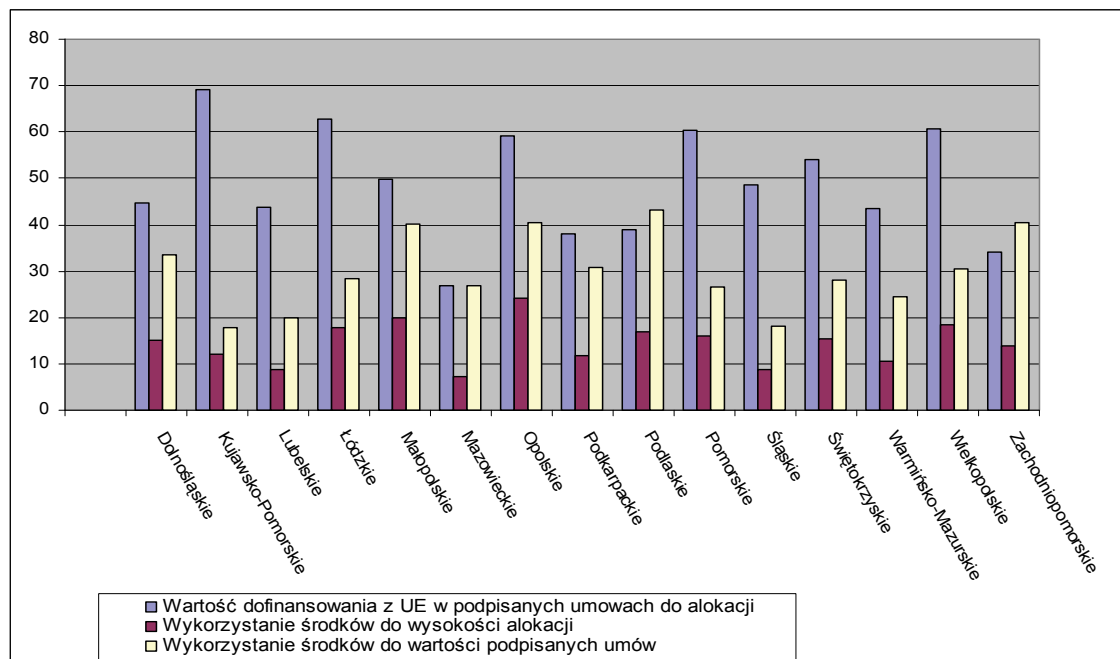
¹⁰ RPO Województwa Lubelskiego - Priorytet IV – *Spoleczeństwo informacyjne*, RPO Województwa Mazowieckiego - Priorytet V – *Wzmocnienie roli miast w rozwoju regionu*, RPO Województwa Podkarpackiego - Priorytet III – *Spoleczeństwo informacyjne*, RPO Województwa Podlaskiego - Priorytet IV – *Spoleczeństwo informacyjne* i RPO Województwa Zachodniopomorskiego - Priorytet III – *Rozwój społeczeństwa informacyjnego*.

¹¹ RPO Województwa Mazowieckiego - Priorytet V – *Wzmocnienie roli miast w rozwoju regionu*, RPO Województwa Podkarpackiego - Priorytet III – *Spoleczeństwo informacyjne*, RPO Województwa Zachodniopomorskiego - Priorytet III – *Rozwój społeczeństwa informacyjnego*.

obiektywnych, niezależnych od Instytucji Zarządzających (jak np. późne wydawanie przepisów wykonawczych do ustaw, w tym przepisów o pomocy publicznej, oraz zmian Wytycznych horyzontalnych Ministra Rozwoju Regionalnego). Ustalono, że wszystkie kontrolowane IZ na bieżąco monitorowały stan realizacji RPO i w miarę możliwości podejmowały działania mające na celu przyspieszenie ich wdrażania. [str. 24-26]

Spośród kontrolowanych województw wg stanu na 30 czerwca 2010 r. najwyższy poziom kontraktacji, tj. powyżej 60% alokacji dostępnej na lata 2007-2013 odnotowano w przypadku RPO Województw: Kujawsko-Pomorskiego (69%), Łódzkiego (62,8%), Wielkopolskiego (60,6%) i Pomorskiego (60,4%). Najwyższy poziom refundacji ze środków UE na rzecz beneficjentów wystąpił w RPO Województw: Opolskiego (24%), Małopolskiego (19,9%), Wielkopolskiego (18,5%). Najniższy poziom zarówno kontraktacji, jak i wykorzystania środków w stosunku do dostępnej alokacji odnotowano w RPO Województwa Mazowieckiego (odpowiednio 26,9% i 7,2%).

Wykres nr 1:
Poziom kontraktacji oraz wykorzystania środków w stosunku do alokacji 2007-2013 w poszczególnych kontrolowanych RPO wg stanu na 30 czerwca 2010 r. (w %).

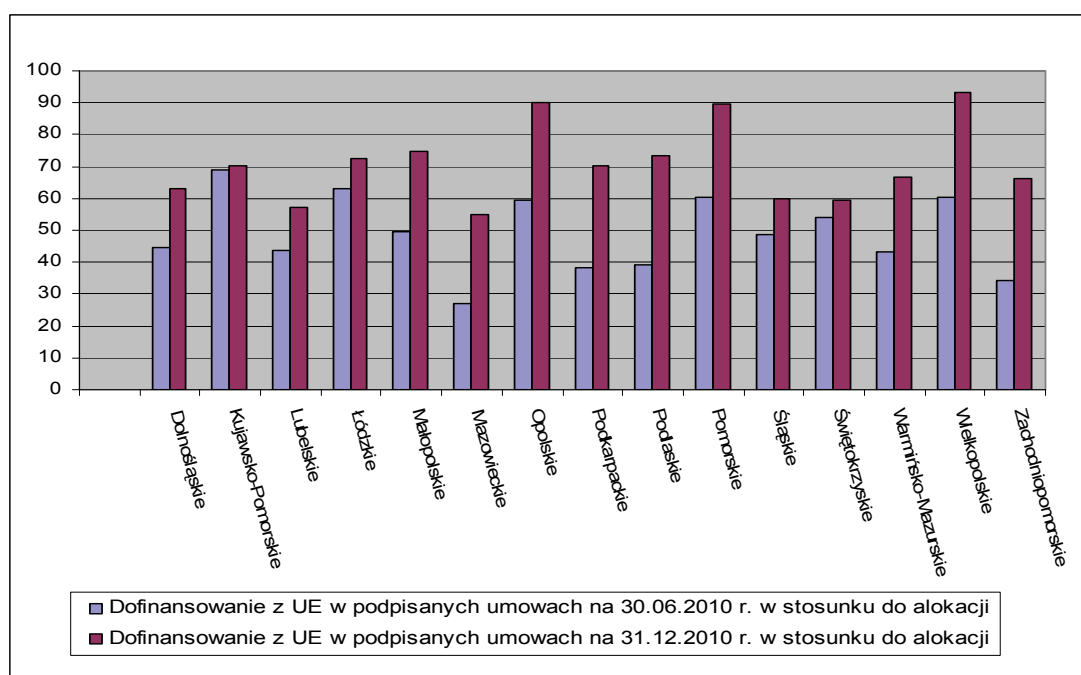
Źródło: ustalenia kontroli NIK.

Szczegółowe dane odnośnie stopnia kontraktacji i wykorzystania środków w ramach dostępnej alokacji w poszczególnych Regionalnych Programach Operacyjnych wg stanu na 30 czerwca 2010 r. prezentują załączniki nr 3 i 4.

W myśl zasady „n+3”¹², do końca 2011 r. każde województwo powinno zawnioskować do KE o refundację kwoty z RPO odpowiadającej 16,68% alokacji na cały okres programowania, co, po pomniejszeniu o 9% wypłaconej przez KE zaliczki, daje 7,68% alokacji. Z danych MRR wynika, że na koniec listopada 2010 r. we wszystkich województwach osiągnięto odpowiednio wysoki poziom wydatków, zabezpieczający przed utratą środków UE w wyniku zastosowania zasady „n+3” za 2008 r. Wg danych MRR w drugiej połowie 2010 r. zdecydowanie zwiększył się poziom kontraktacji we wszystkich RPO, a także na koniec 2010 r. wszystkie województwa zrealizowały cele określone przez Radę Ministrów odnośnie poziomu wydatków certyfikowanych do Komisji Europejskiej¹³.

Wykres nr 2:

Poziom kontraktacji w stosunku do alokacji 2007-2013 wg stanu na 30 czerwca i 31 grudnia 2010 r. (w %).

Źródło: ustalenia kontroli (stan na 30 czerwca 2010 r.) i dane MRR (stan na 31 grudnia 2010 r.).

Szczegółowe dane odnośnie stopnia kontraktacji na dzień 30 czerwca i 31 grudnia 2010 r. w poszczególnych RPO prezentuje załącznik nr 5.

¹² Wynikająca z art. 93 ust. 2 rozporządzenia 1083/2006 zasada n+3 oznacza, że KE anuluje automatycznie część zobowiązania alokacji przeznaczonej dla roku „n”, które nie zostało uregulowane przez płatność zaliczkową lub dla której KE nie otrzymała wniosku o płatność, do końca trzeciego roku po roku dokonania zobowiązania. Oznacza to, że państwo członkowskie, które do końca roku n+3 złożyło wnioski o płatność na kwotę mniejszą niż roczna transza środków alokowanych w roku „n”, bezpowrotnie traci kwotę różnicy.

¹³ Wg danych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w opracowaniu pt „Stan wdrażania regionalnych programów operacyjnych 2007-2013 na dzień 30.11.2010 r.” i danych zamieszczonych na stronie http://www.mrr.gov.pl/aktualnosci/fundusze_europejskie_2007_2013/Strony/Konferencja_prasowa_Fundusze_Europejskie_w_2010_r_czy_wykorzystalismy_wszystko_3111.aspx

2.2.2. Wszystkie kontrolowane Instytucje Zarządzające opracowały harmonogramy konkursów, a objęte kontrolą konkursy¹⁴ zostały ogłoszone zgodnie z tymi harmonogramami. W większości kontrolowanych jednostek ocena wniosków o dofinansowanie¹⁵ przebiegała zgodnie z obowiązującymi procedurami. Do oceny merytorycznej wniosków o dofinansowanie stosowano kryteria wyboru zatwierdzone przez Komitety Monitorujące. W trakcie oceny sprawdzano czy wnioskodawca nie podlega wykluczeniu na podstawie przepisów art. 207 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹⁶. Czynności w zakresie oceny formalnej oraz oceny dokonanej przez Komisje Oceny Projektów zostały przeprowadzone z zachowaniem zasady dwóch par oczu i należycie udokumentowane (zachowany został właściwy ślad rewizyjny). Poza dwoma przypadkami, we wszystkich jednostkach osoby dokonujące oceny wniosków o dofinansowanie złożyły wymagane oświadczenia dotyczące zachowania bezstronności i dochowania poufności. Wnioskodawcy byli informowani o wynikach oceny ich wniosków, a w przypadku oceny negatywnej¹⁷ skierowane do nich informacje zawierały pouczenie o przysługujących środkach odwoławczych. Niedotrzymanie terminów określonych w procedurach wystąpiło w dwóch urzędach marszałkowskich i w MJWPU (na 15 jednostek dokonujących oceny wniosków o dofinansowanie). W MJWPU istotne opóźnienia w przeprowadzaniu oceny merytorycznej dotyczyły ośmiu z 15 badanych wniosków o dofinansowanie. [str. 26-27]

2.2.3. Dokonując w ramach kontrolowanych konkursów wyboru projektów do dofinansowania, zarządy województw w większości przypadków kierowały się kolejnością projektów wynikającą z przedłożonych im list rankingowych, tj. dokumentów, na których ujmowane są projekty w kolejności wg otrzymanych punktów po ocenie formalnej i merytorycznej. W przypadku zatwierdzania projektów do dofinansowania w kolejności odbiegającej od list rankingowych zarządy 11 województw dochowywały obowiązujących w tym zakresie procedur, stosowały jasne i ogólnie dostępne kryteria oraz uzasadniały swoje decyzje. Stwierdzone w czterech urzędach marszałkowskich nieprawidłowości w tym zakresie w działaniach zarządów województw polegały m.in. na: zbyt ogólnym określeniu kryteriów oceny

¹⁴ W każdym z 14 urzędów marszałkowskich i w MJWPU skontrolowano po trzy konkursy wybrane w sposób celowy.

¹⁵ Do kontroli wybierano w każdym z 14 urzędów marszałkowskich i w MJWPU po 15 wniosków o dofinansowanie (po 5 wniosków o najwyższej wartości z każdego konkursu objętego kontrolą), zatwierdzonych do dofinansowania, na realizację których podpisano umowy z beneficjentami.

¹⁶ Dz.U. nr 157, poz. 1240 ze zm.

¹⁷ W każdym z 14 urzędów marszałkowskich i w MJWPU badaniem objęto po 10 wniosków o dofinansowanie ocenionych negatywnie lub ujętych na listach rezerwowych.

strategicznej; zastosowaniu kryterium niewynikającego z obowiązujących procedur oraz na braku uzasadnienia wprowadzonych zmian na listach rankingowych, co było niezgodne z obowiązującymi procedurami. [str. 27-28]

2.2.4. We wszystkich kontrolowanych urządzeniach marszałkowskich oraz w MJWPU, zgodnie z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, zapewniono wnioskodawcom możliwość składania protestów wobec ocen ich wniosków o dofinansowanie oraz opracowano procedury postępowania w takich przypadkach. Z ustaleń kontroli wynika, że w 13 na 16 skontrolowanych jednostek przy rozpatrywaniu złożonych protestów¹⁸ prawidłowo stosowano obowiązujące w tym zakresie procedury. Stwierdzone w dwóch urządzeniach marszałkowskich i w MJWPU nieprawidłowości dotyczyły braku w dokumentacji oświadczenia o bezstronności osoby dokonującej ponownej oceny wniosku o dofinansowanie (w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Wielkopolskiego), dokonywania ponownej oceny merytorycznej wniosków przez tych samych ekspertów, którzy oceniali pierwotnie dany wniosek o dofinansowanie (dotyczyło to trzech spraw na 20 zbadanych w MJWPU), nieterminowego informowania wnioskodawców o wynikach ponownej oceny ich wniosków (w MJWPU) oraz nieterminowego rozpatrywania protestów (dotyczyło to dwóch spraw w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Łódzkiego).

Z przepisu art. 30b ust. 1 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju wynika, że w przypadku negatywnej oceny projektu wnioskodawca może wnieść protest w trybie przewidzianym w systemie realizacji programu operacyjnego. W okresie objętym kontrolą zarządy sześciu województw (tj. 40% kontrolowanych) nie zapewniły wnioskodawcom możliwości składania protestów w przypadku umieszczenia ich projektów na listach rezerwowych. Uznały one bowiem, że umieszczenie projektu na liście rezerwowej nie oznacza jego negatywnej oceny i umożliwia jego ewentualne dofinansowanie w przypadku uwolnienia środków, np. wskutek rezygnacji innego beneficjenta z dofinansowania, a tym samym, że wnioskodawcom nie przysługuje w takich wypadkach prawo do złożenia protestu. Z orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego wynika jednak, że umieszczenie projektu na liście rezerwowej w przypadku gdy nie została wyczerpana alokacja

¹⁸ W każdym z 14 urzędów marszałkowskich oraz w MJWPU wybrano do kontroli w sposób celowy po 20 spraw: 10 rozpatrzonych pozytywnie i 10 oddalonych z przyczyn merytorycznych.

przewidziana w danym priorytecie lub działaniu¹⁹, w ramach którego składany był wniosek, należy uznać za jego negatywną ocenę. [str. 28-30]

2.2.5. W ocenie NIK, proces podpisywania objętych kontrolą umów o dofinansowanie²⁰ przebiegał prawidłowo, zgodnie z obowiązującymi procedurami. W czterech województwach stwierdzono uchybienia polegające na niedochowaniu odpowiedniego terminu na podpisanie umów, nieterminowym umieszczeniu wykazu zawartych umów na stronie internetowej urzędu marszałkowskiego, niezachowaniu właściwego śladu rewizyjnego (brak wymaganych paraf świadczących o akceptacji projektów umów przez właściwych pracowników). [str. 31]

2.2.6. Z ustaleń kontroli wynika, że skontrolowane wnioski o płatność składane przez beneficjentów²¹ podlegały weryfikacji formalnej, merytorycznej i finansowej, a dokonane czynności, poza jednym przypadkiem, zostały udokumentowane zgodnie z obowiązującymi procedurami (zachowano właściwy ślad rewizyjny). Beneficjenci byli terminowo informowani przez IZ i IP II o wynikach dokonanej weryfikacji (poza dwoma przypadkami). IZ oraz IP II terminowo dokonywały refundacji należnych beneficjentom środków. W Urzędzie Marszałkowskim Województwa Śląskiego stwierdzono jeden przypadek dokonania beneficjentowi wypłaty środków przed zarejestrowaniem w KSI wniosku o płatność. [str. 31-32]

2.2.7. Objęte kontrolą Instytucje Zarządzające terminowo sporządzały i przekazywały Poświadczenia i deklaracje wydatków²² do Instytucji Pośredniczących w Certyfikacji (tj. do wojewodów). Prace nad sporządzaniem kontrolowanych Poświadczeń i deklaracji wydatków przebiegały zgodnie z obowiązującymi procedurami i zostały udokumentowane w wymagany sposób (zachowano właściwy ślad rewizyjny). [str. 32]

2.2.8. Objęte kontrolą jednostki (poza UM Województwa Lubelskiego) na bieżąco i kompletnie wprowadziły do Krajowego Systemu Informatycznego (SIMIK 07-13) wymagane dane w zakresie objętych kontrolą wniosków i umów o dofinansowanie, wniosków o płatność oraz Poświadczeń i deklaracji wydatków. [str. 33]

¹⁹ Wśród spraw objętych badaniem NIK (na próbie określonej w przypisie 17) sytuacja taka wystąpiła np. w UM Województw Lubelskiego i Dolnośląskiego.

²⁰ W każdym z 14 urzędów marszałkowskich i w MJWPU zbadano po 15 umów wybranych wg metodologii opisanej w przypisie 15.

²¹ Kontrolą objęto wnioski o płatność złożone przez beneficjentów realizujących projekty w ramach umów objętych kontrolą, o których mowa w przypisie 20.

²² Kontrolą objęto w każdym z 15 urzędów marszałkowskich po trzy Poświadczenia i deklaracje wydatków: pierwsze i ostatnie złożone w 2009 r. i ostatnie złożone w I półroczu 2010 r.

2.2.9. Z ustaleń kontroli wynika, że realizacja objętych kontrolą projektów pomocy technicznej²³ w kontrolowanych urządzeniach marszałkowskich i w MJWPU przebiegała prawidłowo. Projekty były realizowane terminowo, zgodnie z Rocznymi Planami Działań Pomocy Technicznej opracowanymi w ramach każdego RPO. Wydatki ponoszone na ich realizację były faktycznie związane z danym projektem, zostały poniesione w okresie kwalifikowalności, były właściwie dokumentowane i należycie rejestrowane w księgach rachunkowych jednostek. Poza sporadycznymi przypadkami, zostały w pełni osiągnięte zakładane efekty. Stwierdzone w trzech urządzeniach marszałkowskich nieprawidłowości przy realizacji zamówień publicznych nie miały wpływu na wynik postępowania i kwalifikowalność wydatków poniesionych w związku z tymi postępowaniami, natomiast naruszenie przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych w jednym urządzeniu marszałkowskim skutkuje, w ocenie NIK, możliwością uznania za niekwalifikowane wydatków w wysokości 403,7 tys. zł. [str. 33-35]

2.2.10. W ocenie NIK, w jednostkach objętych kontrolą zapewniono poziom zatrudnienia oraz przygotowanie zawodowe kadr adekwatne do zakresu realizowanych zadań w związku z wykonywaniem zadań Instytucji Zarządzających Regionalnymi Programami Operacyjnymi oraz zadań IP II dla RPO Województwa Mazowieckiego. Spośród 16 jednostek objętych kontrolą, w 11 urządzeniach marszałkowskich oraz w MJWPU osiągnięto poziom zatrudnienia określony w Opisach Systemu Zarządzania i Kontroli, w trzech urządzeniach marszałkowskich trwa proces dalszej rekrutacji pracowników, natomiast w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego w Opisie Systemu Zarządzania i Kontroli w ogóle nie podano planowanej liczby etatów. W kontrolowanych jednostkach opracowano i stosowano systemy zastępstw pracowników oraz systemy motywacyjne. Pomimo wzrostu średniej liczby spraw przypadających na jednego pracownika realizującego zadania związane z wdrażaniem danego RPO, nie stwierdzono, poza jednym przypadkiem, opóźnień w realizacji tych zadań wynikających z przeciążenia kadr. [str. 35-36]

2.2.11. Finansowe rezultaty kontroli wyniosły 406.605,75 zł, z czego:

- 403.677,75 zł dotyczy finansowych skutków nieprawidłowości na szkodę UE w związku z udzieleniem zamówień publicznych z naruszeniem przepisów

²³ W 14 urządzeniach marszałkowskich i w MJWPU zbadano po pięć, a w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Małopolskiego dziewięć projektów/zadań pomocy technicznej wybieranych w sposób celowy (przy wyborze kierowano się wartością projektów oraz ich zróżnicowaniem).

ustawy Prawo zamówień publicznych przy realizacji projektów pomocy technicznej w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Opolskiego [str. 34],

- 2.928,0 zł dotyczy korzyści finansowych, tj. wyegzekwowania od Kancelarii Prawnej reprezentującej Marszałka Województwa Dolnośląskiego kar umownych z tytułu nienależytego wykonania przedmiotu umowy. [str. 29]

2.3. Uwagi końcowe i wnioski

Jednym z najistotniejszych zadań Instytucji Zarządzających jest wybór projektów do dofinansowania. Powinien być to proces oparty na przejrzystych, ogólnodostępnych zasadach. Procedury w tym zakresie powinny zapewniać, równe traktowanie projektów wnioskodawców, a kryteria dokonywania zmian przez IZ na listach projektów przewidywanych do dofinansowania powinny być jawne i jednoznaczne. Kontrola NIK wykazała niedociągnięcia w tej kwestii w niektórych województwach, polegające głównie na nieprecyzyjnym określeniu kryteriów, na podstawie których zarządy województw mogą dokonywać zmian w kolejności projektów do dofinansowania w stosunku do przedłożonych im list rankingowych lub stosowaniu kryteriów nie wynikających z przyjętych procedur. Zdaniem NIK, istotne jest zapewnienie równego traktowania beneficjentów przez wszystkie Instytucje Zarządzające, poprzez umożliwienie im składania protestów nie tylko w przypadku uzyskania oceny negatywnej, lecz także w razie ujęcia projektów na listach rezerwowych, gdyż umieszczenie projektu na liście rezerwowej nie gwarantuje potencjalnym beneficjentom przyznania dofinansowania. Wymagałoby to doprecyzowania przepisów ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Ustalenia kontroli nie wykazały istotnych nieprawidłowości w realizacji przez zarządy województw, urzędy marszałkowskie oraz MJWPU zadań Instytucji Zarządzających Regionalnymi Programami Operacyjnymi w zakresie oceny wniosków o dofinansowanie, zawierania umów o dofinansowanie, rozpatrywania protestów od wyników oceny, weryfikacji wniosków o płatność oraz sporządzania Poświadczeń i deklaracji wydatków.

W związku z przedstawionymi powyżej uwagami i wnioskami, NIK wnioskuje:

- do Ministra Rozwoju Regionalnego o rozważenie możliwości wprowadzenia w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju zmian polegających na

doprecyzowaniu przepisów w celu umożliwienia składania protestów również w przypadku umieszczenia projektu na liście rezerwowej,

- do marszałków województw o:
 - 1) kontynuowanie działań w celu zakontraktowania i wydatkowania środków zaplanowanych w poszczególnych Regionalnych Programach Operacyjnych,
 - 2) określenie przejrzystych zasad wyboru projektów do dofinansowania przez zarządy województw i ich przestrzeganie,
 - 3) zwrócenie szczególnej uwagi na prawidłowość stosowania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych w związku z realizacją projektów pomocy technicznej przez urząd marszałkowski.

3. Ważniejsze wyniki kontroli

3.1. Charakterystyka stanu prawnego oraz uwarunkowań ekonomicznych i organizacyjnych

3.1.1 Charakterystyka stanu prawnego

Ogólne zasady funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli dla programów operacyjnych współfinansowanych z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, najważniejsze instytucje systemu oraz pełnione przez nie funkcje, zasady monitorowania, informacji i promocji, a także obowiązki państw członkowskich w zakresie zarządzania i kontroli zostały uregulowane w rozporządzeniu 1083/2006.

Zgodnie z art. 58 rozporządzenia 1083/2006, ustanowione przez państwa członkowskie systemy zarządzania i kontroli programów operacyjnych powinny zapewniać m.in.:

- określenie funkcji podmiotów związanych z zarządzaniem i kontrolą oraz przydziału funkcji w obrębie każdego podmiotu;
- zgodność z zasadą rozdzielenia funkcji pomiędzy tymi podmiotami;
- procedury dla zapewnienia zasadności i prawidłowości wydatków zadeklarowanych w ramach programu operacyjnego;
- wiarygodne, skomputeryzowane systemy rachunkowości i księgowości, monitorowania i sprawozdawczości finansowej;
- systemy i procedury w celu zapewnienia stosowania właściwej ścieżki audytu.

Zgodnie z art. 59 ust. 1 rozporządzenia 1083/2006 głównymi instytucjami systemu zarządzania i kontroli są: instytucja zarządzająca, instytucja certyfikująca i instytucja audytowa, które winny być wyznaczone przez państwo członkowskie dla każdego programu operacyjnego. Państwo członkowskie może wyznaczyć jedną lub kilka instytucji pośredniczących w celu wykonania części lub całości zadań instytucji zarządzającej przy zachowaniu przez instytucję zarządzającą odpowiedzialności za delegowane zadania.

Zgodnie z art. 60 rozporządzenia 1083/2006 instytucja zarządzająca odpowiada za zarządzanie programami operacyjnymi i ich realizację zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami, w tym m.in. za:

- zapewnienie m.in. zgodności wyboru operacji otrzymujących dofinansowanie z przyjętymi dla programu operacyjnego kryteriami oraz zasadami wspólnotowymi i krajowymi,
- dokonywanie weryfikacji wydatków zadeklarowanych przez beneficjentów, jako poniesionych na operacje,
- zapewnienie funkcjonowania informatycznego systemu monitorowania i kontroli,
- ustanawianie procedur i monitorowanie ich przestrzegania,
- monitorowanie programów, w tym za kierowanie pracą komitetu monitorującego oraz przygotowanie rocznych i końcowych raportów z realizacji programów.

W prawodawstwie krajowym podstawowym aktem prawnym regulującym zasady wdrażania programów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej jest ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, która określa m.in. zadania instytucji biorących udział we wdrażaniu programów operacyjnych i ich wzajemne relacje, ogólne zasady wyboru projektów do dofinansowania, środki odwoławcze od wyników oceny wniosków o dofinansowanie. Nowelizacja ww. ustawy od 20 grudnia 2008 r. wprowadziła istotne zmiany w zakresie dopuszczalnych środków odwoławczych, wprowadzając możliwość wniesienia przez wnioskodawcę po wyczerpaniu środków odwoławczych przewidzianych w systemie realizacji danego programu operacyjnego, skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego (art. 30c). Wprowadziła również możliwość wniesienia zarówno przez wnioskodawcę, jak i przez właściwą instytucję zarządzającą lub pośredniczącą skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego (art. 30d).

Do 31 grudnia 2009 r. obowiązywała ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych²⁴. Zgodnie z art. 3 pkt 8 przywołanej ustawy, finanse publiczne obejmowały procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej. W świetle art. 5 ust.1 pkt 2 i 3 ustawy środkami publicznymi były środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej oraz środki pochodzące ze źródeł zagranicznych, niepodlegające zwrotowi. Do tych środków zaliczało się m.in. środki pochodzące z funduszy strukturalnych.

Z dniem 1 stycznia 2010 r. weszła w życie ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Ustawa ta wprowadziła m.in. zmiany w systemie wdrażania

²⁴ Dz.U. nr 249, poz. 2104 ze zm.

programów operacyjnych współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności. Zmiany wynikające z ww. ustawy dotyczą przede wszystkim systemu finansowania realizacji programów/projektów, ale również obejmują system instytucjonalny, poprzez wprowadzenie instytucji Płatnika, którego rolę pełni Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK).

Zmiany w systemie finansowania wdrażania funduszy UE wynikają z odmiennego niż dotychczasowe podejścia do środków UE, które wyłączono z budżetu państwa i utworzono budżet środków europejskich, przeznaczony do finansowania programów operacyjnych. Dodatkowo, środki z budżetu środków europejskich są przekazywane bezpośrednio (tj. bez pośrednictwa instytucji podpisującej z beneficjentem umowę o dofinansowanie) do beneficjenta w formie płatności (a nie dotacji rozwojowej) wypłacanej przez Płatnika. Płatnik dokonuje płatności na podstawie zlecenia płatności wystawianego przez instytucję podpisującą z beneficjentem umowę o dofinansowanie.

3.1.2 Charakterystyka uwarunkowań ekonomicznych i organizacyjnych

Wypełniając dyspozycję zawartą w art. 35 ust. 3 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, w celu zapewnienia zgodności sposobu wdrażania programów operacyjnych z prawem UE oraz spełnienia wymagań określonych przez KE, a także w celu zapewnienia jednolitości zasad wdrażania programów operacyjnych, wydał tzw. wytyczne horyzontalne dotyczące wszystkich programów operacyjnych. Najważniejsze dla zarządzania Regionalnymi Programami Operacyjnymi wytyczne horyzontalne to:

- Wytyczne w zakresie procesu kontroli w ramach obowiązków Instytucji Zarządzającej Programem Operacyjnym (w części dotyczącej weryfikacji wydatków),
- Wytyczne w zakresie warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej,
- Wytyczne w zakresie warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w Programach Operacyjnych w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013,
- Krajowe wytyczne dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013,

- Wytyczne w zakresie wymogów, jakie powinny uwzględniać procedury odwoławcze ustalone dla programów operacyjnych dla konkursów ogłaszanych od dnia 20 grudnia 2008 r. (obowiązujące od dnia 21 sierpnia 2009 r.), Wytyczne w zakresie procedury odwoławczej dla wszystkich programów operacyjnych (obowiązujące od dnia 20 września 2008 r. do dnia 20 sierpnia 2009 r.), Wytyczne w zakresie procedury odwoławczej dla wszystkich programów operacyjnych (obowiązujące od 14 sierpnia 2007 r. do 19 września 2008 r.),
- Wytyczne w zakresie trybu dokonywania płatności i rozliczeń (Wytyczne przestały być stosowane od 5 lutego 2010 r., tj. od dnia ogłoszenia Komunikatu Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 22 stycznia 2010 r. w sprawie wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie trybu dokonywania płatności i rozliczeń),
- Wytyczne w zakresie korzystania z pomocy technicznej,
- Wytyczne w zakresie sprawozdawczości.

Zarząd województwa jest jednocześnie Instytucją Zarządzającą danym RPO, dlatego zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 8 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, miał obowiązek określenia systemu realizacji programu operacyjnego, tj. ustanowienia odpowiednich procedur regulujących wszystkie obszary wdrażania i zarządzania Programem. Procedury ustanowione przez Instytucje Zarządzające nie mogą być sprzeczne z wytycznymi horyzontalnymi.

3.2. Istotne ustalenia kontroli

3.2.1. Poziom wdrażania Regionalnych Programów Operacyjnych

Według stanu na 30 czerwca 2010 r. średni poziom kontraktacji dla wszystkich RPO łącznie wyniósł 47,6% wysokości alokacji (tj. wysokości dofinansowania przewidzianego z funduszy strukturalnych). Najwyższy poziom kontraktacji odnotowano w Województwie Kujawsko-Pomorskim (69% dostępnej alokacji), a najniższy w Województwie Mazowieckim (26,9% dostępnej alokacji). Średnie wykorzystanie środków (tj. poziom refundacji z funduszy strukturalnych dokonany na rzecz beneficjentów w stosunku do dostępnej alokacji) wyniosło 13,5%. Najwyższy poziom płatności wystąpił w Województwie Opolskim – 24%, w 11 województwach płatności ukształtowały się na poziomie między 19,9% a 10,6% dostępnej alokacji, natomiast w Województwach Lubelskim, Mazowieckim i Śląskim odnotowano

najniższy poziom płatności na rzecz beneficjentów, który wyniósł odpowiednio: 8,8%, 7,2% i 8,7% dostępnych alokacji. Ustalono również, że w pięciu województwach w niektórych priorytetach w ogóle nie dokonano płatności na rzecz beneficjentów, dotyczy to: RPO Województwa Lubelskiego - Priorytet IV – *Społeczeństwo informacyjne*, RPO Województwa Mazowieckiego - Priorytet V – *Wzmocnienie roli miast w rozwoju regionu* (w tym Priorytecie wg stanu na 30 czerwca 2010 r. nie było jeszcze podpisanej żadnej umowy o dofinansowanie), RPO Województwa Podkarpackiego - Priorytet III – *Społeczeństwo informacyjne* (w tym Priorytecie wg stanu na 30 czerwca 2010 r. nie było jeszcze wybranego żadnego wniosku o dofinansowanie), RPO Województwa Podlaskiego - Priorytet IV – *Społeczeństwo informacyjne* i RPO Województwa Zachodniopomorskiego - Priorytet III – *Rozwój społeczeństwa informacyjnego* (w tym Priorytecie wg stanu na 30 czerwca 2010 r. nie było jeszcze wybranego żadnego wniosku o dofinansowanie).

Głównymi przyczynami opóźnień w realizacji RPO, wskazanymi przez Instytucje Zarządzające były:

- przedłużający się proces wydawania aktów wykonawczych przez Ministra Rozwoju Regionalnego, co uniemożliwiło wcześniejsze przygotowanie dokumentacji konkursowych i opóźniło ogłaszanie konkursów. Dotyczyło to:
 - rozporządzenia w sprawie udzielania pomocy na wzmocnienie potencjału instytucji otoczenia biznesu w ramach regionalnych programów operacyjnych – wydanego w dniu 20 maja 2009 r., które weszło w życie w dniu 5 czerwca 2009 r.²⁵,
 - rozporządzenia w sprawie udzielania pomocy przez fundusze pożyczkowe i doręczeniowe w ramach regionalnych programów operacyjnych – wydanego w dniu 15 czerwca 2009 r., które weszło w życie w dniu 2 lipca 2009 r.²⁶,
 - rozporządzenia w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych – wydanego w dniu 7 grudnia 2009 r., które weszło w życie w dniu 31 grudnia 2009 r.²⁷,

²⁵ Dz.U. nr 85, poz. 719.

²⁶ Dz.U. nr 105, poz. 874.

²⁷ Dz.U. nr 214, poz. 1661.

- rozporządzenia w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych – wydanego w dniu 9 czerwca 2010 r., które weszło w życie w dniu 16 lipca 2010 r.²⁸,
- rozporządzenia w sprawie udzielania pomocy na projekty w zakresie badań i rozwoju w ramach regionalnych programów operacyjnych – wydanego w dniu 17 czerwca 2010 r., które weszło w życie w dniu 25 czerwca 2010 r.²⁹,
- nowelizacja przez Ministra Rozwoju Regionalnego, w trakcie trwających postępowań konkursowych, *Wytycznych w zakresie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych*, w związku z niedostosowaniem polskich przepisów prawnych w zakresie ochrony środowiska do wymogów prawa UE,
- przeprowadzanie konkursów w trybie z preselekcją, co pozwala na wstępną ocenę projektów tylko na podstawie wniosków o dofinansowanie, a wszystkie potrzebne załączniki są dosyłane przez beneficjentów po wstępnym ich wyborze. Pozwala to starającym się o dofinansowanie uniknąć zbędnych kosztów związanych z opracowaniem dokumentacji (np. studium wykonalności), daje im więcej czasu na poprawne przygotowanie całości dokumentacji, ale znacznie wydłuża całą procedurę konkursową.

3.2.2. Ocena wniosków o dofinansowanie

Kontrola NIK dotyczyła procedury wyboru projektów w trybie konkursowym. Ustalono, że wszystkie objęte kontrolą Instytucje Zarządzające oraz jednostki tworzące ich aparat pomocniczy, w celu wyłonienia projektów do dofinansowania w trybie konkursowym, wypełniły obowiązki określone w art. 29 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju w zakresie ogłoszenia konkursów. Ogłoszenia o konkursach objętych kontrolą opublikowano zgodnie z harmonogramami przyjętymi przez zarządy województw. Rejestrowanie wniosków o dofinansowanie projektów przebiegało zgodnie z obowiązującymi procedurami. Ocena formalna i merytoryczna wniosków o dofinansowanie w większości przypadków również przebiegała zgodnie z obowiązującymi procedurami. Istotne nieprawidłowości w tym zakresie stwierdzono

²⁸ Dz.U. nr 117, poz. 787.

²⁹ Dz.U. nr 113, poz. 754.

jedynie w Mazowieckiej Jednostce Wdrażania Programów Unijnych, gdzie w przypadku ośmiu z 15 objętych kontrolą wniosków o dofinansowanie stwierdzono, że ocena merytoryczna dwóch wniosków trwała ok. 400 dni, a zgodnie z procedurami powinna wynieść maksymalnie 45 dni (lub 59 dni w przypadku konieczności uzupełniania wniosku); ocena merytoryczna sześciu wniosków od 96 do 165 dni, a według procedur powinna trwać 60 dni (lub 74 dni w przypadku konieczności uzupełniania wniosku). Jak wyjaśniono, opóźnienia te spowodowane były przede wszystkim spiętrzeniem prac związanych z dokonywaniem ocen oraz z długo trwającym uzupełnianiem wniosków przez wnioskodawców.

Ponadto, w trzech jednostkach stwierdzono następujące nieprawidłowości i uchybienia:

- w UM Województwa Małopolskiego w jednym konkursie poinformowano beneficjentów o wynikach oceny z opóźnieniem wynoszącym od dwóch do 18 dni w stosunku do terminów określonych w procedurach, a ocenę merytoryczną jednego wniosku z 15 objętych kontrolą przeprowadzono z opóźnieniem 18 dni w stosunku do terminu określonego w procedurach,
- w UM Województwa Lubelskiego przy dokonywaniu oceny jednego wniosku o dofinansowanie z 15 objętych kontrolą członkowie Zespołu Oceniającego nie złożyli deklaracji poufności, oceny formalnej jednego wniosku o dofinansowanie dokonano z opóźnieniem wynoszącym trzy dni, a w dokumentacji dwóch wniosków nie zachowano właściwego śladu rewizyjnego,
- w UM Województwa Pomorskiego niedochowano zasady bezstronności przy ocenie jednego wniosku na 15 objętych kontrolą, bowiem oceny strategicznej dokonywała osoba będąca Prezesem Fundacji, która to Fundacja sporządziła studium wykonalności dla tego projektu.

3.2.3. Zatwierdzanie przez zarządy województw projektów do dofinansowania

Zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 4 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, jednym z zadań Instytucji Zarządzających jest wybór projektów, które będą dofinansowane w ramach programu operacyjnego. Zgodnie z art. 60 lit. a) rozporządzenia 1083/2006 Instytucja Zarządzająca ma zapewnić, że operacje są wybierane do dofinansowania zgodnie z kryteriami mającymi zastosowanie do programu operacyjnego oraz że spełniają one zasady wspólnotowe i krajowe przez cały okres ich realizacji.

Wykonując te obowiązki zarządy województw jako Instytucje Zarządzające RPO, dokonywały wyboru projektów do dofinansowania spośród tych, które przeszły pozytywnie ocenę formalną i merytoryczną i otrzymały ilość punktów, która zgodnie

z regulaminem danego konkursu umożliwiało im otrzymanie dofinansowania. Objęte kontrolą zarządy województw opracowały i przyjęły w formie uchwał kryteria, na podstawie których dokonywały one ostatecznego wyboru projektów do dofinansowania.

Stwierdzone w wyniku kontroli nieprawidłowości dotyczyły zatwierdzania projektów do dofinansowania niezgodnie z procedurami obowiązującymi w danym RPO, a także zbyt ogólnego określenia kryteriów oceny:

- *Zarząd Województwa Pomorskiego w ramach jednego z trzech badanych konkursów dokonał wyboru trzech spośród czterech projektów, które uzyskały jednakową liczbę punktów odrzucając projekt o najwyższej wartości, tzn. stosując kryterium wartościowe, co było niezgodne z obowiązującymi procedurami, w których w ogóle nie określono takiego kryterium,*
- *Zarząd Województwa Śląskiego w ramach jednego z trzech badanych konkursów dokonał zmian na liście rankingowej w stosunku do dwóch projektów nie uzasadniając w uchwale podjętej decyzji, co było niezgodne z obowiązującymi procedurami,*
- *Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w czterech przypadkach w trzech badanych konkursach dokonał na listach rankingowych przesunięcia projektów o niższej liczbie punktów (po ocenie strategicznej) na wyższe miejsca na tej liście niż projekty, które uzyskały wyższą liczbę punktów, co było niezgodne z obowiązującymi procedurami, jednak nie wpłynęło na uzyskanie dofinansowania przez wszystkich beneficjentów, których projekty znajdowały się na ww. listach,*
- *przyjęte przez Zarząd Województwa Podkarpackiego kryteria oceny strategicznej, były sformułowane zbyt ogólnie: „średni stopień zgodności projektu z aktualnymi potrzebami i zrównoważonym rozwojem województwa”, „wysoki stopień zgodności projektu z aktualnymi potrzebami i zrównoważonym rozwojem województwa” i „zgodność projektu z aktualnymi potrzebami i zrównoważonym rozwojem województwa”, co może prowadzić do zbyt uznaniowego wyboru projektów do dofinansowania.*

3.2.4. Rozpatrywanie protestów wnioskodawców od wyników oceny wniosków o dofinansowanie

System wdrażania programów operacyjnych określony w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju³⁰ przewiduje możliwość składania przez wnioskodawców protestów od wyników oceny ich wniosków o dofinansowanie. Środki odwoławcze przewidziane ww. ustawą mają zastosowanie tylko do projektów wyłanianych w trybie konkursowym.

³⁰ Do dnia 19 grudnia 2008 r. zasady składania środków odwoławczych określone były w art. 30 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, a od dnia 20 grudnia 2008 r. w art. 30b, art. 30c i art. 30d ww. ustawy.

Instytucje Zarządzające RPO zapewniły możliwość korzystania przez wnioskodawców ze środków odwoławczych określonych w ww. ustawie. W okresie objętym kontrolą w badanych województwach wpłynęło ogółem 5819 protestów, z czego najwięcej do UM Województwa Wielkopolskiego – 1406 i do MJWPU - 1208, a najmniej do UM Województw Opolskiego i Pomorskiego (odpowiednio 28 i 52). Do dnia 30 czerwca 2010 r. 71,4% protestów złożonych i rozpatrzonych zostało oddalonych, z tego z przyczyn merytorycznych - 51,5%, formalnych - 18,2% lub okazało się być bezprzedmiotowymi - 1,7%. Za zasadne uznanych zostało 28,6% protestów, co skutkowało przeprowadzeniem ponownej oceny wniosków o dofinansowanie, których dotyczyły. Spośród wnioskodawców, których protesty uznane zostały za niezasadne, ok. 21% z nich skorzystało z możliwości złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (wg stanu prawnego obowiązującego do 19 grudnia 2008 r.) lub złożenia skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego (wg stanu prawnego obowiązującego od 20 grudnia 2008 r.), z czego wg stanu na 30 czerwca 2010 r. za zasadne uznano 29% wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy i 22,8% skarg złożonych do WSA. Stosunkowo niski odsetek spraw, które w wyniku skorzystania przez wnioskodawców ze środków odwoławczych zostały przywrócone do ponownej oceny, świadczy o rzetelnej i prawidłowej ocenie wniosków o dofinansowanie zgłaszanych w trybie konkursowym. Spośród 46 skarg złożonych do NSA na orzeczenia WSA (39 skarg złożyli wnioskodawcy i siedem IZ), z rozpatrzonych do 30 czerwca 2010 r. skarg NSA za zasadne uznało trzy skargi złożone przez Instytucje Zarządzające i 10 skarg złożonych przez wnioskodawców. Ustalono również, że NSA pozostawił bez rozpatrzenia dwie skargi kasacyjne złożone przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego. Spowodowane to było nierzetelnym działaniem Kancelarii Prawnej reprezentującej Marszałka, polegającym na niedołączeniu kompletu dokumentacji do ww. skarg. Zdaniem NIK, zasadne jest obciążenie ww. Kancelarii Prawnej karą umownymi w łącznej wysokości 2.928 zł tytułem nienależytego wykonania przedmiotu umowy.

Nieprawidłowości i uchybienia w procesie rozpatrywania protestów składanych przez wnioskodawców wystąpiły:

- *w Mazowieckiej Jednostce Wdrażania Programów Unijnych, gdzie w przypadku trzech, na 20 badanych przez NIK spraw, ponownej oceny merytorycznej wniosku dokonali ci sami eksperci, którzy dokonali tej oceny w pierwszym etapie oceny wniosku, co było niezgodne z art. 30b ust. 3 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Ustalono również, że w Instrukcji Wykonawczej*

MJWPU przewidziano konieczność informowania wnioskodawcy o wyniku ponownej oceny w postępowaniu odwoławczym dopiero po jej zatwierdzeniu przez Zarząd Województwa. Stosowanie takich zasad spowodowało, że pomimo upływu 10 miesięcy od zakończenia ponownej oceny dwóch wniosków zgłoszonych w ramach Działania 1.3. „Infrastruktura drogowa”, beneficjenci nie zostali poinformowani o wynikach tej oceny,

- *w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Wielkopolskiego w dokumentacji dotyczącej rozpatrywania jednego protestu brak było deklaracji poufności i bezstronności jednego z członków dwuosobowej Komisji Odwoławczej,*
- *w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Łódzkiego nieterminowo rozpatrzono dwa protesty; opóźnienia wyniosły 19 dni w stosunku do terminów określonych w procedurach i spowodowane były złożonością spraw podlegających ponownemu zbadaniu.*

Najwyższa Izba Kontroli zwraca również uwagę na fakt, że w objętych kontrolą województwach niejednolicie zostały uregulowane kwestie możliwości składania przez wnioskodawców protestów w przypadku umieszczenia ich projektów na listach rezerwowych. Instytucje Zarządzające sześcioma RPO uznały bowiem, że umieszczenie projektu na liście rezerwowej nie oznacza jego negatywnej oceny i umożliwia jego ewentualne dofinansowanie w przypadku uwolnienia środków np. wskutek rezygnacji innego beneficjenta z dofinansowania, a tym samym, że wnioskodawcom nie przysługuje w takich wypadkach prawo do złożenia protestu. Ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju nie rozstrzyga jednoznacznie tej kwestii, co stwarza trudności interpretacyjne także dla wojewódzkich sądów administracyjnych, których orzecznictwo w tego rodzaju przypadkach jest niejedolite. Naczelny Sąd Administracyjny stoi na stanowisku, że za informację o negatywnej ocenie projektu uznać należy informację, że projekt nie jest zakwalifikowany do dofinansowania i został umieszczony na liście rezerwowej. Definitywna pozytywna lub negatywna ocena wniosku o dofinansowanie, zdaniem NSA, następuje bowiem poprzez ocenę możliwości przyznania środków finansowych i zawarcia umowy o dofinansowanie³¹.

Zdaniem NIK, potrzebne jest doprecyzowanie w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju przepisów dotyczących możliwości składania protestów w celu jednolitego, traktowania beneficjentów poszczególnych Regionalnych Programów Operacyjnych.

³¹ np.: postanowienie z dnia 10 czerwca 2010 r., sygn. akt II GSK565/10, postanowienie z dnia 6 maja 2010 r., sygn. akt II GSK 282/10.

3.2.5. Podpisywanie umów o dofinansowanie projektów

Podpisywanie umów z beneficjentami jest jednym z zadań Instytucji Zarządzających, określonym w art. 26 ust. 1 pkt 5 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Zgodnie z art. 27 ust. 1 pkt 4 tej ustawy Instytucja Zarządzająca może w drodze porozumienia powierzyć to zadanie Instytucji Pośredniczącej.

Badaniem NIK objęto w każdym kontrolowanym województwie po 15 umów zawartych z beneficjentami, których projekty zostały wybrane do dofinansowania w trybie konkursowym (w 14 województwach kontrolowano umowy podpisywane przez Instytucje Zarządzające, a w przypadku Województwa Mazowieckiego umowy podpisywane przez MJWPU). Proces podpisywania kontrolowanych umów przebiegał prawidłowo, zgodnie z obowiązującymi procedurami i w sposób jednakowy dla każdej badanej sprawy. W czterech województwach stwierdzono uchybienia polegające na niedotrzymaniu określonych w procedurach terminów, z tego w województwie małopolskim w odniesieniu do 10 umów opóźnienia wynosiły od trzech do 109 dni, w województwie lubelskim dwie umowy zawarto jeden i cztery dni po terminie, w województwie podkarpackim cztery umowy podpisano z opóźnieniem wynoszącym od pięciu do 138 dni. Z ustaleń kontroli NIK wynika, że ww. opóźnienia nie wynikały z braku należytej staranności ze strony kontrolowanych instytucji, ale przede wszystkim z nieterminowego przekazywania przez wnioskodawców dokumentów niezbędnych do podpisania umów. Ponadto, w Województwie Warmińsko-Mazurskim stwierdzono umieszczenie dwóch umów w wykazie beneficjentów na stronie internetowej RPO z opóźnieniem 105 i 75 dni w stosunku do terminów określonych w procedurach. W Województwie Lubelskim stwierdzono brak wymaganych paraf świadczących o akceptacji projektów sześciu umów przez właściwych pracowników (niedochowanie właściwego śladu rewizyjnego).

3.2.6. Weryfikacja wniosków o płatność

Na podstawie art. 60 lit b rozporządzenia 1083/2006 oraz art. 13 ust. 2 rozporządzenia 1828/2006, Instytucje Zarządzające są zobowiązane do sprawdzania m.in. czy wnioski o płatność składane przez beneficjentów są prawidłowo sporządzone, a wydatki w nich zadeklarowane zostały rzeczywiście zapłacone i poniesione zgodnie z zasadami krajowymi i wspólnotowymi. Zgodnie z art. 13 ust. 2 rozporządzenia 1828/2006 ww. weryfikacja wydatków polega w szczególności na weryfikacji wszystkich wniosków o płatność składanych przez beneficjentów.

Objęte kontrolą Instytucje Zarządzające oraz jednostki tworzące ich aparat pomocniczy jak również Instytucja Pośrednicząca rzetelnie wywiązywały się z tych obowiązków. Jednostki posiadały procedury sprawdzające prawdziwość i kwalifikowalność wydatków, w tym m.in. ograniczające ryzyko podwójnego finansowania (tzn. zrefundowania całkowitego lub częściowego tego samego wydatku dwa razy ze środków wspólnotowych lub z dotacji krajowych). Zbadane przez NIK wnioski o płatność podlegały weryfikacji formalnej, merytorycznej i finansowej, został zachowany właściwy ślad rewizyjny czynności dokonanych w ramach weryfikacji. Instytucje Zarządzające i MJWPU, poza dwoma wyjątkami, terminowo informowały beneficjentów o wynikach dokonanej weryfikacji i przekazywały należne im środki. Uchybienia wystąpiły w UM Województwa Śląskiego, gdzie dokonano wypłaty środków na rzecz beneficjenta przed zarejestrowaniem wniosku o płatność w systemie KSI, a także w UM Województwa Lubelskiego, w którym w przypadku trzech z 19 objętych kontrolą wniosków stwierdzono brak podpisu drugiego pracownika, który miał dokonywać weryfikacji. W Urzędzie tym stwierdzono również opóźnienia w przekazywaniu beneficjentom informacji o wynikach weryfikacji ich wniosków o płatność wynoszące od jednego do 30 dni. Opóźnienia w przekazywaniu beneficjentom informacji o wynikach weryfikacji ujawniono także w UM Województwa Opolskiego. Dotyczyły one pięciu spośród 20 badanych wniosków i wynosiły od trzech do dziewięciu dni.

3.2.7. Sporządzanie i przekazywanie do Instytucji Pośredniczącej w Certyfikacji *Poświadczeń i deklaracji wydatków*

Na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność Instytucje Zarządzające RPO sporządzają Poświadczenia i deklaracje wydatków i przekazują je do Instytucji Pośredniczącej w Certyfikacji, tj. do właściwego terytorialnie wojewody.

Kontrolą NIK objęto w przypadku każdego z 15 RPO po trzy Poświadczenia i deklaracje wydatków. Ustalono, że prace związane z ich sporządzaniem przebiegały zgodnie z obowiązującymi procedurami i terminowo. Kwoty zbiorcze badanych Poświadczeń i deklaracji wydatków były zgodne z sumami wynikającymi z wniosków o płatność, na podstawie których zostały przygotowane. Zachowany został również właściwy ślad rewizyjny z czynności przeprowadzonych przy sporządzaniu badanych Poświadczeń i deklaracji wydatków.

3.2.8. Kompletność danych w systemie KSI (SIMIK 07-13)

Krajowy System Informatyczny jest scentralizowanym systemem dla potrzeb monitoringu i sprawozdawczości dla wszystkich programów operacyjnych, utworzonym zgodnie z dyspozycją zawartą w art. 58 lit. d) oraz art. 60 lit. c) rozporządzenia 1083/2006, które nakłada na państwa członkowskie obowiązek posiadania wiarygodnych, skomputeryzowanych systemów rachunkowości i księgowości oraz monitorowania i sprawozdawczości finansowej.

Kontrola NIK wykazała, że, z wyjątkiem Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego, do systemu KSI wprowadzone zostały wszystkie wymagane dane odnośnie badanych wniosków i umów o dofinansowanie, wniosków o płatność oraz Poświadczeń i deklaracji wydatków.

W Urzędzie Marszałkowskim Województwa Lubelskiego nie dochowano należytej staranności przy wprowadzaniu do KSI danych dotyczących wniosków oraz zawartych umów o dofinansowanie, bowiem na dzień 30 czerwca 2010 r. do KSI nie wprowadzono informacji o przyjęciu do realizacji ogółem 142 wniosków (o łącznej wartości 562.981,8 tys. zł) w ramach Priorytetów V-VIII, a wszystkie 15 wniosków objętych szczegółowym badaniem NIK zostały wprowadzone do KSI z opóźnieniem od pięciu do 85 dni roboczych w stosunku do terminów określonych w procedurach. Ponadto, wg stanu na dzień 30 czerwca 2010 r. do KSI nie wprowadzono też informacji o zawarciu w ramach Priorytetów V-VIII 26 umów o łącznej wartości 56.064,9 tys. zł, a pięć z 15 umów objętych kontrolą NIK wprowadzono do KSI z opóźnieniem od dziewięciu do 76 dni roboczych w stosunku do terminów określonych w procedurach. Opóźnienia te powodowały, że dane w KSI nie odzwierciedlały bieżącego stanu faktycznego o liczbie i wartości wniosków przyjętych do realizacji oraz liczbie i wartości zawartych umów o dofinansowanie. Jak wyjaśniono, powodem tych opóźnień było spiętrzenie prac spowodowane pracami nad bardzo dużą liczbą wniosków o dofinansowanie.

3.2.9. Realizacja zadań pomocy technicznej

Projekty pomocy technicznej w Regionalnych Programach Operacyjnych są realizowane w ramach Rocznych Planów Działań Pomocy Technicznej i są określane jako zadania. Instytucje Zarządzające oraz jednostki tworzące ich aparat pomocniczy jak również Instytucja Pośrednicząca prawidłowo, poza udzielaniem zamówień publicznych w czterech podmiotach, realizowały kontrolowane zadania w ramach Pomocy Technicznej. Zbadane wydatki były poniesione na cele określone w RPO i były bezpośrednio związane z przygotowaniem, zarządzaniem, wdrażaniem, monitorowaniem i kontrolą RPO, a wydatki ponoszone na zatrudnienie pracowników były kwalifikowalne. Zgodnie z art. 60 lit d) rozporządzenia 1083/2006 kontrolowane jednostki posiadały odrębną ewidencję księgową dla wydatków związanych z Pomocą Techniczną i rzetelnie rejestrowały w niej ponoszone wydatki, a dokumenty księgowe zawierały rzetelny opis

wskazujący na widoczny związek danego wydatku z realizacją zadania Pomocy Technicznej. Określone w Rocznych Planach Działań wartości końcowe wskaźników produktu i rezultatu w większości przypadków zostały osiągnięte, a istotne odstępstwo w tym zakresie świadczące o nierealnym kalkulowaniu wielkości wskaźnika produktu stwierdzono jedynie w Województwie Wielkopolskim, gdzie na dzień 30 czerwca 2010 r. dla zadania „Liczba przeprowadzonych kontroli projektów w 2010 r.” z planowanych 880 przeprowadzono 49 kontroli.

Stwierdzone w wyniku kontroli nieprawidłowości przy realizacji zadań Pomocy Technicznej dotyczyły udzielania zamówień publicznych i wystąpiły w następujących jednostkach:

- w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Opolskiego dokonano podziału przedmiotu zamówienia³², gdyż zakupy materiałów promocyjnych (tj. przedmiotów opatrzonych logo RPO) na łączną kwotę netto 332.886,17 zł (403.677,75 zł brutto) zrealizowano w ramach odrębnych transakcji, powołując się na przepis art. 4 pkt 8 Pzp, który stanowi, że ustawy tej nie stosuje się w przypadku zamówienia, którego wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości 14 tys. euro, z tego:
 - w 2008 r. zamówiono usługi wykonania materiałów promocyjnych z logo RPO na łączną kwotę netto 134.780,69 zł (tj. równowartość 34.763,75 euro³³) u sześciu różnych podmiotów, których zakup został potwierdzony 15 fakturami,
 - w 2009 r. za 17 dostaw materiałów promocyjnych zrealizowanych na podstawie umów i udzielonych zleceń, zapłacono łącznie kwotę netto 198.105,48 zł (tj. równowartość 51.096,3 euro).Powyższych zakupów dokonywano na potrzeby promocji RPO, zatem Urząd zamawiał przedmioty oceniając ich skuteczność w promowaniu RPO, a nie ze względu na funkcje użytkowe, co wskazuje na konieczność rozpatrywania zakupu materiałów promocyjnych jako jednego przedmiotu zamówienia,
- w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Lubelskiego w jednym postępowaniu o zamówienia publiczne (na pięć skontrolowanych) stwierdzono niezłożenie przez Wicemarszałka Województwa, który brał udział w postępowaniu, oświadczenia o braku lub istnieniu okoliczności powodujących wyłączenie z postępowania, co było niezgodne z art. 17 ust. 2 Pzp. Ponadto, w protokole z tego postępowania nie podano wartości szacunkowej zamówienia, co było niezgodne z § 2 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 października 2007 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego³⁴,
- w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Łódzkiego w przypadku jednego postępowania ogłoszenie o udzieleniu zamówienia przekazano do Biuletynu Zamówień Publicznych po 140 dniach od daty zawarcia umowy z wykonawcą,

³² Przepis art. 32 ust. 2 Pzp stanowi, że zamawiający nie może w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy dzielić zamówienia na części lub zaniżać jego wartości.

³³ Wg średniego kursu złotego w stosunku do euro 3,8771 stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 2007 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych, Dz.U. nr 241, poz. 1763).

³⁴ Dz.U. nr 202, poz. 1463.

co było niezgodne z art. 95 ust. 1 ustawy Pzp, który stanowi, że ogłoszenie to powinno zostać zamieszczone w Biuletynie niezwłocznie po zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego,

- w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Małopolskiego³⁵ nie dopełniono obowiązku niezwłocznego zamieszczania oraz przekazywania ogłoszeń o udzieleniu zamówienia publicznego, w przypadku sześciu z dziewięciu badanych zamówień, co stanowiło naruszenie art. 95 ust. 1 i 2 ustawy Pzp. Ponadto jedną umowę w sprawie zamówienia publicznego zawarto bez złożenia przez wykonawcę oświadczenia o spełnianiu warunków udziału w postępowaniu, o którym stanowi art. 68 ust. 2 ustawy Pzp, a w jednym przypadku, w ogłoszeniu o zamówieniu zamieszczonym w siedzibie zamawiającego nie zawarto takich samych informacji jak w ogłoszeniu opublikowanym w Biuletynie Zamówień Publicznych, co było niezgodne z art. 40 ust. 6 pkt 2 ustawy Pzp.

3.2.10. Przygotowanie kadrowe jednostek tworzących aparat pomocniczy Instytucji Zarządzających oraz Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych

Zapewnienie odpowiednich kadr jest ważnym czynnikiem mającym bezpośredni wpływ na skuteczność wdrażania RPO, czynnikiem ryzyka jest natomiast rotacja kadr, która może być ograniczana poprzez odpowiedni poziom wynagradzania pracowników i system motywacyjny. Planowany poziom zatrudnienia w poszczególnych jednostkach zajmujących się realizacją zadań związanych z wdrażaniem RPO został określony w *Opisach systemu zarządzania i kontroli* obowiązujących w tych jednostkach. Ustalono, że jedynie w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego w *Opisie systemu zarządzania i kontroli* nie określono indykatywnego poziomu zatrudnienia, niemniej w trakcie kontroli NIK podjęto kroki w celu uzupełnienia *Opisu...* o te informacje. Wśród pozostałych jednostek objętych kontrolą poziom zatrudnienia w badanych obszarach nie został jeszcze osiągnięty w trzech Instytucjach Zarządzających. W ocenie NIK, zadowalające jest przygotowanie zawodowe osób zatrudnionych przy wdrażaniu RPO, o czym świadczą pozostałe ustalenia kontroli, które nie wykazały istotnych nieprawidłowości wynikających z niekompetencji wykonujących je urzędników. Ustalono również, że ok. 60% tych osób ma ponad dwuletnie doświadczenie zawodowe we wdrażaniu funduszy unijnych, a tylko ok. 11% poniżej jednego roku. Świadczy to o zahamowaniu fluktuacji kadr, która miała miejsce w początkowym okresie wdrażania funduszy unijnych w perspektywie budżetowej

³⁵ Wg ustaleń kontroli doraźnej „Koszty i korzyści z wykonywania działań kontrolnych w ramach systemu zarządzania i kontroli dla Regionalnych Programów Operacyjnych w okresie programowania 2007 – 2013”, przeprowadzonej przez Departament Administracji Publicznej NIK w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Małopolskiego.

2004-2006. Zdaniem NIK, wpływ na to ma odpowiedni poziom wynagradzania tych pracowników, w tym ze środków Pomocy Technicznej oraz wdrożenie we wszystkich objętych kontrolą jednostkach systemów motywacyjnych polegających zarówno na możliwości wypłat nagród finansowych, jak też na dofinansowywaniu różnych form podnoszenia kwalifikacji zawodowych (np. szkolenia językowe, studia podyplomowe). We wszystkich kontrolowanych jednostkach w okresie od 2008 r. do końca I półrocza 2010 r. odnotowano wzrost średniej liczby spraw przypadających na jednego pracownika. Mimo to, poza MJWPU (co zostało opisane w pkt 3.2.2. informacji), nie stwierdzono istotnych naruszeń terminów określonych w procedurach na wykonanie poszczególnych zadań, na co, zdaniem NIK, wpływ miały również wdrożone we wszystkich kontrolowanych jednostkach systemy zastępstw pracowników.

4. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli

4.1. Postępowanie kontrolne i działania podjęte po zakończeniu kontroli

W informacji wykorzystano niektóre ustalenia kontroli doraźnej „*Koszty i korzyści z wykonywania działań kontrolnych w ramach systemu zarządzania i kontroli dla Regionalnych Programów Operacyjnych w okresie programowania 2007 – 2013*”, przeprowadzonej w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Małopolskiego.

Po zakończeniu kontroli NIK wystosowała 16 wystąpień pokontrolnych, w których sformułowała łącznie 41 wniosków. Wg stanu na dzień 11 lutego 2011 r. 12 wniosków zostało zrealizowanych, a 17 wniosków pozostawało w trakcie realizacji.³⁶

Do Marszałków Województw NIK skierowała wnioski m.in. o:

- 1) uszczegółowienie kryteriów oceny strategicznej (do Marszałka Województwa Podkarpackiego),
- 2) wyeliminowanie przypadków wyboru projektów do dofinansowania niezgodnie z obowiązującymi procedurami (do Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego),
- 3) zapewnienie stosowania przy wyborze wszystkich projektów do dofinansowania kryteriów opisanych w procedurach przyjętych dla RPO WP oraz wprowadzenie procedury postępowania Zarządu Województwa Pomorskiego w sytuacji, gdy kilka projektów uzyskało podczas oceny strategicznej równą ilość punktów (do Marszałka Województwa Pomorskiego),
- 4) zamieszczanie w uchwałach Zarządu uzasadnień dotyczących zmian kolejności projektów w stosunku do list rankingowych (do Marszałka Województwa Śląskiego),
- 5) terminowe i zgodne z procedurami realizowanie zadań Instytucji Zarządzających (m.in. do Marszałków Województw: Lubelskiego, Opolskiego, Łódzkiego, Podkarpackiego),

³⁶ Do dnia 11 lutego 2011 r. nie wpłynęły odpowiedzi na trzy wystąpienia pokontrolne.

- 6) wyeliminowanie przypadków naruszania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych (m.in. do Marszałków Województw: Lubelskiego, Łódzkiego Opolskiego),
- 7) wyegzekwowanie od Kancelarii Prawnej reprezentującej Marszałka Województwa Dolnośląskiego kar umownych w wysokości 2.928 zł tytułem nienależytego wykonania przedmiotu umowy.

W odpowiedziach na wystąpienia Marszałkowie Województw poinformowali NIK m.in. o działaniach podejmowanych w celu terminowego i zgodnego z procedurami realizowania zadań Instytucji Zarządzających, w tym o zmianach procedur wewnętrznych w zakresie udzielania zamówień publicznych, wprowadzeniu dodatkowych procedur kontrolnych w celu dochowywania zasady bezstronności przy ocenie wniosków o dofinansowanie, zdyscyplinowaniu podległych służb w celu ścisłego przestrzegania obowiązujących procedur i terminów. NIK została także poinformowana o wstrzymaniu zapłaty za sprawy przekazane do prowadzenia Kancelarii Prawnej, w celu zaliczenia kwoty 2.928 zł w poczet kar umownych.

Do Dyrektora Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych NIK wniosowała o:

- 1) zapewnienie w procesie odwoławczym udziału osób (ekspertów), które nie dokonywały czynności na wcześniejszym etapie oceny wniosków o dofinansowanie,
- 2) dokonywanie oceny merytorycznej wniosków o dofinansowanie w terminach określonych w obowiązujących procedurach,
- 3) zmianę Instrukcji Wykonawczej w celu wprowadzenia obowiązku informowania wnioskodawców na bieżąco o wynikach powtórnej oceny w postępowaniu odwoławczym.³⁷

W związku ze stwierdzonymi w Urzędach Marszałkowskich Województw Lubelskiego i Opolskiego naruszeniami przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych, Najwyższa Izba Kontroli skieruje w tych sprawach zawiadomienia do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych.

³⁷ Do dnia 11 lutego 2011 r. do Delegatury NIK w Warszawie nie wpłynęła odpowiedź na wystąpienie od Dyrektora MJWPU.

Załącznik nr 1**Wykaz podstawowych aktów prawnych**

1. Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2009 r. nr 84, poz. 712 ze zm.).
2. Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz.U. L 210 z 31 lipca 2006 r. s. 25-78).
3. Rozporządzenie (WE) Nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1783/1999 (Dz.U. L 210 z 31 lipca 2006 r. s. 1).
4. Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 roku ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, (Dz.U. L 371 z 27 grudnia 2006 r. s. 1).
5. Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. nr 249, poz. 2104 ze zm.).
6. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. nr 157, poz. 1240 ze zm.).
7. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2010 r. nr 113, poz. 759 ze zm.).
8. Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. z 2005 r. nr 14, poz. 114 ze zm.).
9. Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 21 maja 2007 r. w sprawie ekspertów powoływanych w celu rzetelnej i bezstronnej oceny projektów realizowanych w ramach programów operacyjnych (Dz.U. nr 93, poz. 626).

10. Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 20 maja 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na wzmocnienie potencjału instytucji otoczenia biznesu w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz.U. nr 85, poz. 719).
11. Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 czerwca 2009 r. w sprawie udzielania pomocy przez fundusze pożyczkowe i doręczeniowe w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz.U. nr 105, poz. 874).
12. Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz.U. nr 214, poz. 1661).
13. Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 9 czerwca 2010 r. w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz.U. nr 117, poz. 787).
14. Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 17 czerwca 2010 r. w sprawie udzielania pomocy na projekty w zakresie badań i rozwoju w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz.U. nr 113, poz. 754).
15. Wytyczne w zakresie sprawozdawczości, zatwierdzone przez Ministra Rozwoju Regionalnego w dniu 7 maja 2007 r.
16. Wytyczne w zakresie korzystania z pomocy technicznej, zatwierdzone przez Ministra Rozwoju Regionalnego w dniu 22 maja 2007 r.
17. Wytyczne w zakresie warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do KE w Programach Operacyjnych w ramach NSRO na lata 2007-2013, zatwierdzone przez Ministra Rozwoju Regionalnego w dniu 2 lipca 2007 r.
18. Wytyczne w zakresie wyboru projektów w trybie konkursowym, zatwierdzone przez Ministra Rozwoju Regionalnego w dniu 5 lipca 2007 r.
19. Krajowe wytyczne dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013, zatwierdzone przez Ministra Rozwoju Regionalnego w dniu 30 lipca 2007 r.
20. Wytyczne w zakresie procedury odwoławczej dla wszystkich programów operacyjnych, zatwierdzone przez Ministra Rozwoju Regionalnego w dniu 14 sierpnia 2007 r.

21. Wytyczne w zakresie wymogów, jakie powinny uwzględniać procedury odwoławcze ustalone dla programów operacyjnych dla konkursów ogłaszanych od dnia 20 grudnia 2008 r.
22. Wytyczne w zakresie trybu dokonywania płatności i rozliczeń, zatwierdzone przez Ministra Rozwoju Regionalnego w dniu 24 września 2007 r.

Załącznik nr 2

Wykaz jednostek objętych kontrolą, osób odpowiedzialnych za kontrolowaną działalność, ocen kontrolowanej działalności oraz jednostek organizacyjnych NIK, które przeprowadziły kontrolę.

L.p.	Jednostka w której przeprowadzono kontrolę	Osoby odpowiedzialne za kontrolowaną działalność			Okres pełnienia funkcji	Ocena kontrolowanej działalności ³⁸	Jednostka organizacyjna NIK, która przeprowadziła kontrolę
		Pełniona funkcja	Imię i nazwisko				
1.	Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego	Marszałek Województwa Dolnośląskiego	Andrzej Łoś	07.12.2006 r. – 04.03.2008 r.	P(u)	Delegatura NIK we Wrocławiu	
			Marek Łapiński	05.03.2008 r. – 30.11.2010 r.			
			Rafał Jurkowlaniec	01.12.2010 r. do chwili obecnej			
2.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Piotr Calbecki	24.11.2006 r. do chwili obecnej	P(u)	Delegatura NIK w Bydgoszczy	
			Jarosław Zdrojkowski	01.12.2006 r. – 27.01.2008 r.			
3.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego	Marszałek Województwa Lubelskiego	Krzysztof Grabczuk	28.01.2008 r. – 30.11.2010 r.	P(n)	Delegatura NIK w Lublinie	
			Krzysztof Hetman	01.12.2010 r. do chwili obecnej			

³⁸ Użyte w tabeli skróty oznaczają: „P” – „ocena pozytywna”, „P(u)” – „ocena pozytywna, pomimo stwierdzonych uchybień”, „P(n)” – „ocena pozytywna, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości”.

L.p.	Jednostka w której przeprowadzono kontrolę	Osoby odpowiedzialne za kontrolowaną działalność		Okres pełnienia funkcji	Ocena kontrolowanej działalności	Jednostka organizacyjna NIK, która przeprowadziła kontrolę
		Pełniona funkcja	Imię i nazwisko			
4.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Marszałek Województwa Łódzkiego	Włodzimierz Fisiak	28.11.2006 r. – 30.11.2010 r.	P(u)	Delegatura NIK w Łodzi
			Witold Stepień	01.12.2010 r. do chwili obecnej		
5.	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego	Marszałek Województwa Małopolskiego	Marek Nawara	27.11.2006 r. – 30.11.2010 r.	P(u)	Delegatura NIK w Krakowie
			Marek Sowa	01.12.2010 r. do chwili obecnej		
6.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	Marszałek Województwa Mazowieckiego	Adam Struzik	26.11.2002 r. do chwili obecnej	P(n)	Delegatura NIK w Warszawie
7.	Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego	Marszałek Województwa Opolskiego	Józef Sebesta	27.11.2006 r. do chwili obecnej	P(n)	Delegatura NIK w Opolu
8.	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	Marszałek Województwa Podkarpackiego	Zygmunt Cholewiński	25.11.2006 r. – 30.11.2010 r.	P(u)	Delegatura NIK w Rzeszowie
			Mirosław Karapyta	01.12.2010 r. do chwili obecnej		
9.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	Marszałek Województwa Podlaskiego	Dariusz Piątkowski	29.05.2007 r. – 14.01.2008 r.	P	Delegatura NIK w Białymstoku
			Jarosław Zygmunt Dworżański	15.01.2008 r. do chwili obecnej		

L.p.	Jednostka w której przeprowadzono kontrolę	Osoby odpowiedzialne za kontrolowaną działalność		Okres pełnienia funkcji	Ocena kontrolowanej działalności	Jednostka organizacyjna NIK, która przeprowadziła kontrolę
		Pełniona funkcja	Imię i nazwisko			
10.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Marszałek Województwa Pomorskiego	Jan Kozłowski	25.11.2002 r. – 21.02.2010 r.	P(n)	Delegatura NIK w Gdańsku
			Mieczysław Struk	22.02.2010 r. do chwili obecnej		
11.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	Marszałek Województwa Śląskiego	Janusz Moszyński	27.11.2006 r. – 09.01.2008 r.	P(n)	Delegatura NIK w Katowicach
			Bogusław Śmigieński	12.01.2008 r. – 01.12.2010 r.		
			Adam Matusiewicz	02.12.2010 r. do chwili obecnej		
			Adam Jarubas	28.11.2006 r. do chwili obecnej		
12.	Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego	Marszałek Województwa Świętokrzyskiego	Adam Jarubas	28.11.2006 r. do chwili obecnej	P	Delegatura NIK w Kielcach
			Jacek Protas	29.11.2006 r. do chwili obecnej		
13.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego	Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego	Marek Woźniak	10.10.2005 r. do chwili obecnej	P(u)	Delegatura NIK w Olsztynie
			Norbert Obrycki	18.12.2006 r. – 21.04.2008 r.		
14.	Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego	Marszałek Województwa Wielkopolskiego	Władysław Husejko	22.04.2008 r. – 30.11.2010 r.	P(u)	Delegatura NIK w Poznaniu
			Olgierd Geblewicz	01.12.2010 r. do chwili obecnej		
15.	Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego	Władysław Husejko	22.04.2008 r. – 30.11.2010 r.	P(u)	Delegatura NIK w Szczecinie
			Olgierd Geblewicz	01.12.2010 r. do chwili obecnej		

L.p.	Jednostka w której przeprowadzono kontrolę	Osoby odpowiedzialne za kontrolowaną działalność		Okres pełnienia funkcji	Ocena kontrolowanej działalności	Jednostka organizacyjna NIK, która przeprowadziła kontrolę
		Pełniona funkcja	Imię i nazwisko			
16.	Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych	Dyrektor Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych	Piotr Adamski (p.o.)	03.07.2007 r. – 18.02.2008 r.	P(n)	Delegatura NIK w Warszawie
			Piotr Wierzbowski (p.o.)	19.02.2008 r. – 26.02.2008 r.		
			Mirosław Ziolkowski (p.o.)	27.02.2008 r. – 20.04.2008 r.		
			Dariusz Szewczyk	21.04.2008 r. – 20.05.2008 r.		
			Agnieszka Rypińska (p.o.)	21.05.2008 r. – 27.05.2008 r.		
			Waldemar Kuliński (p.o.)	28.05.2008 r. – 18.06.2008 r.		
			Wiesław Raboszuk	19.06.2008 r. do chwili obecnej		

Załącznik nr 3

Poziom wydatkowania środków pochodzących z Unii Europejskiej w poszczególnych RPO wg stanu na 30 czerwca 2010 r.

L.p.	Województwo	Alokacja 2007-2013*) (w tys. zł)	Wartość dofinansowania z UE w podpisanych umowach (w tys. zł)	Wykorzystanie środków na 30.06.2010 r. (wartość płatności dokonanych na rzecz beneficjentów w części podlegającej refundacji z UE) (w tys. zł)	4:3 (%)			5:3 (%)		5:4 (%)	
					3	4	5	6	7	8	7
1	2	3	4	5	6	7	8	7	8	7	8
	Ogółem	67 061 351,6	31 926 288,0	9 045 314,1	47,6	13,5	28,3	13,5	28,3	13,5	28,3
1	Dolnośląskie	5 047 046,6	2 250 817,0	756 255,7	44,6	15,0	33,6	15,0	33,6	15,0	33,6
2	Kujawsko-Pomorskie	3 956 461,3	2 731 106,0	483 054,6	69,0	12,2	17,7	12,2	17,7	12,2	17,7
3	Lubelskie	4 808 701,8	2 110 810,1	421 171,5	43,9	8,8	20,0	8,8	20,0	8,8	20,0
4	Łódzkie	4 186 846,7	2 631 136,4	744 551,4	62,8	17,8	28,3	17,8	28,3	17,8	28,3
5	Małopolskie	5 367 928,6	2 669 248,9	1 069 715,0	49,7	19,9	40,1	19,9	40,1	19,9	40,1
6	Mazowieckie	7 619 575,7	2 048 967,4	548 344,4	26,9	7,2	26,8	7,2	26,8	7,2	26,8
7	Opolskie	1 777 050,7	1 053 946,6	427 030,5	59,3	24,0	40,5	24,0	40,5	24,0	40,5
8	Podkarpackie	4 727 381,3	1 802 257,4	556 172,3	38,1	11,8	30,9	11,8	30,9	11,8	30,9
9	Podlaskie	2 646 815,7	1 033 807,1	446 826,1	39,1	16,9	43,2	16,9	43,2	16,9	43,2
10	Pomorskie	3 682 139,2	2 225 722,9	589 934,0	60,4	16,0	26,5	16,0	26,5	16,0	26,5
11	Śląskie	7 126 510,0	3 457 829,7	622 675,0	48,5	8,7	18,0	8,7	18,0	8,7	18,0
12	Świętokrzyskie	3 031 698,0	1 642 565,0	462 532,0	54,2	15,3	28,2	15,3	28,2	15,3	28,2
13	Warmińsko-Mazurskie	4 312 325,8	1 874 356,7	457 421,9	43,5	10,6	24,4	10,6	24,4	10,6	24,4
14	Wielkopolskie	5 295 200,6	3 206 877,1	979 770,6	60,6	18,5	30,6	18,5	30,6	18,5	30,6
15	Zachodniopomorskie	3 475 669,7	1 186 839,7	479 859,1	34,1	13,8	40,4	13,8	40,4	13,8	40,4

Źródło: ustalenia kontroli NIK

*) rozumiana jako wysokość dofinansowania z budżetu Unii Europejskiej

Załącznik nr 4

Liczba i wartość zawartych umów o dofinansowanie w stosunku do liczby i wartości zatwierdzonych do realizacji wniosków o dofinansowanie oraz wysokości alokacji 2007-2013 wg stanu na 30 czerwca 2010 r.

L.p.	Województwo	Alokacja 2007-2013*) (w tys. zł)	Wnioski o dofinansowanie przyjęte do realizacji			Podpisane umowy			8:5 (%)	9:3 (%)
			liczba	wartość (w tys. zł)	w tym dofinansowanie krajowe i z UE (w tys. zł)	liczba	wartość (w tys. zł)	w tym dofinansowanie z UE (w tys. zł)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	11	12
	Ogółem	67 061 351,6	16 128	70 482 731,9	41 125 225,8	12 831	56 275 591,9	31 926 288,0	79,8	47,6
1	Dolnośląskie	5 047 046,6	833	4 715 950,9	2 856 150,0	581	3 595 295,8	2 250 817,0	76,2	44,6
2	Kujawsko-Pomorskie	3 956 461,3	1 086	5 802 197,0	2 863 356,0	891	5 155 639,0	2 731 106,0	88,9	69,0
3	Lubelskie	4 808 701,8	1 345	5 241 315,3	3 305 627,9	1 099	3 774 197,4	2 110 810,1	72,0	43,9
4	Łódzkie	4 186 846,7	533	4 334 562,0	2 713 419,2	520	4 325 233,5	2 631 136,4	99,8	62,8
5	Małopolskie	5 367 928,6	1 438	6 266 490,5	3 422 128,9	1 202	4 790 984,2	2 669 248,9	76,5	49,7
6	Mazowieckie	7 619 575,7	963	5 835 439,3	3 989 969,4	588	3 110 786,9	2 048 967,4	53,3	26,9
7	Opolskie	1 777 050,7	751	2 425 812,7	1 351 881,2	675	1 970 666,7	1 053 946,6	81,2	59,3
8	Podkarpackie	4 727 381,3	1 075	3 865 022,3	2 573 100,1	831	2 773 084,3	1 802 257,4	71,7	38,1
9	Podlaskie	2 646 815,7	614	2 064 125,0	1 334 446,4	505	1 658 655,5	1 033 807,1	80,4	39,1
10	Pomorskie	3 682 139,2	1 112	5 892 543,7	3 172 203,6	907	4 226 412,3	2 225 722,9	71,7	60,4
11	Śląskie	7 126 510,0	2 315	6 445 179,0	4 021 420,7	1 680	6 323 983,9	3 457 829,7	98,1	48,5
12	Świętokrzyskie	3 031 698,0	906	4 519 831,0	2 468 334,0	659	2 955 015,0	1 642 565,0	65,4	54,2
13	Warmińsko-Mazurskie	4 312 325,8	1 135	3 985 975,4	2 181 245,6	1 092	3 599 831,9	1 874 356,7	90,3	43,5
14	Wielkopolskie	5 295 200,6	1 177	5 862 576,4	3 316 354,8	1 048	5 563 570,8	3 206 877,1	94,9	60,6
15	Zachodniopomorskie	3 475 669,7	845	3 225 711,4	1 555 588,0	553	2 452 234,7	1 186 839,7	76,0	34,1

Źródło: ustalenia kontroli NIK

*) rozumiana jako wysokość dofinansowania z budżetu Unii Europejskiej

Załącznik nr 5

Liczba i wartość zawartych umów o dofinansowanie w stosunku do wysokości alokacji 2007-2013 wg stanu na 30 czerwca i 31 grudnia 2010 r.

L.p.	Województwo	Alokacja 2007-2013*) (w tys. zł)	Umowy podpisane wg stanu na 30 czerwca 2010 r.		Umowy podpisane wg stanu na 31 grudnia 2010 r.		5:3 (%)	7:3 (%)
			Liczba	Wartość dofinansowania z UE w podpisanych umowach (w tys. zł)	Liczba	Wartość dofinansowania z UE w podpisanych umowach (w tys. zł)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Ogółem	67 061 351,6	12 831	31 926 288,0	19 298	46 279 752,6	47,6	69,0
1	Dolnośląskie	5 047 046,6	581	2 250 817,0	1 137	3 191 593,9	44,6	63,2
2	Kujawsko-Pomorskie	3 956 461,3	891	2 731 106,0	1 211	2 775 687,3	69,0	70,2
3	Lubelskie	4 808 701,8	1 099	2 110 810,1	1 567	2 742 414,4	43,9	57,0
4	Łódzkie	4 186 846,7	520	2 631 136,4	904	3 030 578,5	62,8	72,4
5	Małopolskie	5 367 928,6	1 202	2 669 248,9	1 681	4 007 384,4	49,7	74,7
6	Mazowieckie	7 619 575,7	588	2 048 967,4	929	4 199 905,1	26,9	55,1
7	Opolskie	1 777 050,7	675	1 053 946,6	940	1 597 197,9	59,3	89,9
8	Podkarpackie	4 727 381,3	831	1 802 257,4	1 308	3 319 557,4	38,1	70,2
9	Podlaskie	2 646 815,7	505	1 033 807,1	804	1 948 668,3	39,1	73,6
10	Pomorskie	3 682 139,2	907	2 225 722,9	1 222	3 307 301,2	60,4	89,8
11	Śląskie	7 126 510,0	1 680	3 457 829,7	2 411	4 253 557,6	48,5	59,7
12	Świętokrzyskie	3 031 698,0	659	1 642 565,0	855	1 799 244,9	54,2	59,3
13	Warmińsko-Mazurskie	4 312 325,8	1 092	1 874 356,7	1 502	2 865 205,3	43,5	66,4
14	Wielkopolskie	5 295 200,6	1 048	3 206 877,1	1 865	4 941 972,8	60,6	93,3
15	Zachodniopomorskie	3 475 669,7	553	1 186 839,7	962	2 299 483,6	34,1	66,2

Źródło: ustalenia kontroli NIK (stan na 30 czerwca 2010 r.) i dane MRR (stan na 31 grudnia 2010 r.)

*) rozumiana jako wysokość dofinansowania z budżetu Unii Europejskiej

Załącznik nr 6

Wykaz organów, którym przekazano Informację o wynikach kontroli

1. Prezydent RP.
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.
4. Prezes Rady Ministrów.
5. Minister Finansów.
6. Minister Rozwoju Regionalnego.
7. Sejmowa Komisja do Spraw Kontroli Państwowej.
8. Sejmowa Komisja do Spraw Unii Europejskiej.
9. Sejmowa Komisja Finansów Publicznych.
10. Sejmowa Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej.
11. Sejmowa Komisja Odpowiedzialności Konstytucyjnej.
12. Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego.
13. Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej.
14. Marszałkowie Województw.